

Warunki Imprez Turystycznych

Szczegółowe warunki imprez turystycznych TUI Deutschland GmbH
reprezentowane przez Generalnego Agentę Sprzedaży TUI Poland Sp. z o.o.
z siedzibą w Warszawie przy ul. Wołoskiej 9A

Warunki Ubezpieczenia

Warunki Ubezpieczenia Podczas Podróży
Europäische Reiseversicherung AG
Oddział w Polsce

Dodatkowo

Informacje dla Klientów podróżujących samolotem

Warunki Imprez Turystycznych

Szanowni Państwo,

Zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o dokładne i uważne zapoznanie się ze szczegółowymi Warunkami Imprez Turystycznych TUI Deutschland GmbH z siedzibą w Hanowerze (30620), Karl Wiechert Allee 23, reprezentowane przez Generalnego Agenta Sprzedaży TUI Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Wołoskiej 9A, 02-583 Warszawa. Pragniemy zaznaczyć, iż zawarcie umowy o zorganizowanie imprezy turystycznej jest traktowane przez nas jako Państwa pełna akceptacja zaprezentowanych Warunków Imprez Turystycznych, które przekazane zostały Państwu w biurze podróży przed podpisaniem umowy. Warunki Imprez Turystycznych dotyczą imprez turystycznych, których organizatorem jest TUI Deutschland GmbH (nazwane dalej TUI), w tym produktu airtours, reprezentowane przez Generalnego Agenta Sprzedaży TUI Poland Sp. z o.o.

1 Umowa o świadczenie usług turystycznych, potwierdzenie podróży

- 1.1 Dokonana przez Klienta rezerwacja możliwości udziału w imprezie turystycznej traktowana jest jako propozycja zawarcia umowy o zorganizowanie przez TUI imprezy turystycznej (zwanej dalej „umową o świadczenie usług turystycznych”, „umowa”). Rezerwacja może zostać założona na pisemne, ustne lub telefoniczne zgłoszenie. Katalogi i pisemne informacje TUI stanowią jedynie zaproszenie do zawarcia umowy i nie stanowią oferty w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.
- 1.2 Po dokonaniu rezerwacji Klient otrzymuje od swojego biura podróży potwierdzenie imprezy turystycznej, zawierające wszelkie istotne dane o zarezerwowanej imprezie (potwierdzenie imprezy turystycznej), oraz zawiera na piśmie umowę o świadczenie usług turystycznych.
- 1.3 Osoba, która podpisze umowę (dokona rezerwacji), czyni to także w imieniu wszystkich zgłoszonych w rezerwacji uczestników imprezy turystycznej i przejmuje tym samym odpowiedzialność dotrzymania warunków umowy przez tychże uczestników.

2 Dokonanie zapłaty za imprezę

- 2.1 Przy zawarciu umowy Klient dokonuje wpłaty zaliczki na poczet imprezy turystycznej. Zaliczka wynosi nie mniej niż 25% (dwadzieścia pięć) ceny imprezy lub nie mniej niż 40% (czterdzieści) przy ofertach typu Last Minute i TOP oraz przy rezerwacji samego przelotu oraz pełną kwotę za zawarte dodatkowo ubezpieczenie. Pozostałą do zapłaty kwotę należy wpłacić w nieprzekraczalnym terminie 35 dni przed rozpoczęciem imprezy. W przypadku gdy impreza turystyczna dotyczy korzystania z domu, apartamentu lub mieszkania wakacyjnego (w ramach dojazdu własnego) reszta ceny powinna być wpłacona w nieprzekraczalnym terminie 50 dni przed rozpoczęciem imprezy. Zaliczkę i resztę ceny należy zapłacić bezpośrednio w biurze podróży lub przelewem zgodnie z postanowieniami pkt 3.3. Warunków Imprez Turystycznych.
- 2.2 Zapłata za zawarte za pośrednictwem TUI ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, kosztów leczenia, a także kosztów rezygnacji dokonywana jest wraz z wpłatą zaliczki. Koszty innych usług świadczonych przez TUI, takich jak np. pośrednictwo w uzyskaniu wizy itp., jak również telefoniczne rezerwacje i zapytania, nie są (o ile w katalogu nie ma innej jednoznacznej informacji) zawarte w cenie

imprezy turystycznej. Jeżeli zatem takie koszty powstaną, powinny one zostać wpłacone bezpośrednio w biurze podróży wraz z zapłatą ceny imprezy turystycznej.

- 2.3 Po dokonaniu pełnej zapłaty za imprezę turystyczną dokumenty podróży zostaną przesłane Klientowi bezpośrednio na adres podany w umowie o świadczenie usług turystycznych, chyba że biuro podróży, w którym zawarta została umowa o świadczenie usług turystycznych, na życzenie Klienta określi inny sposób dostarczenia Klientowi dokumentów podróży za pomocą odpowiedniej adnotacji w bazie danych Klientów. W przypadku braku możliwości dostarczenia dokumentów podróży bezpośrednio na adres podany przez Klienta w umowie dokumenty podróży zostaną przesłane na adres biura podróży, w którym Klient zawarł umowę o świadczenie usług turystycznych. W przypadku rezerwacji dokonywanych na 7 i mniej dni przed planowanym rozpoczęciem imprezy turystycznej Klienci są zobowiązani odebrać dokumenty podróży na lotnisku najpóźniej 2 h przed odlotem na podstawie upoważnienia wystawionego przez dział sprzedaży TUI bądź biura podróży, w którym Klient zawarł umowę o świadczenie usług turystycznych.
- 2.4 Jeżeli cena imprezy turystycznej nie zostanie w pełni zapłacona w terminie ustalonym w punkcie 2.1, umowa może być rozwiązana z dniem, gdy do rozpoczęcia imprezy pozostaje 31 dni lub 46 dni, w przypadku gdy impreza turystyczna dotyczy korzystania z domu, apartamentu lub mieszkania wakacyjnego (w ramach dojazdu własnego). W takim przypadku TUI obciąża Klienta kosztami rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej w wysokości i na zasadach określonych w punkcie 6.4 i 6.5 Warunków Imprez Turystycznych.
- 2.5 Dla zabezpieczenia ewentualnych roszczeń o zwrot pieniędzy wpłaconych przez Klientów do TUI, TUI zawarło, zgodnie z art. 5 w zw. z art. 10 Ustawy o usługach turystycznych z dnia 29 sierpnia 1997 roku, Umowę Ubezpieczenia – Gwarancja dla Naszych Klientów z Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein VVaG (DRS) z siedzibą w Monachium. Potwierdzeniem zawarcia tej umowy jest Certyfikat gwarancyjny, który zamieszczony jest na 7. stronie Warunków Imprez Turystycznych

3 Świadczenia, ceny

- 3.1 Rodzaj i zakres świadczeń w ramach imprezy turystycznej określany jest w oparciu o treść katalogów TUI oraz dołączonych do nich cenników. Dane zawarte w katalogu są dla TUI zasadniczo wiążące. Przed zawarciem umowy TUI zastrzega sobie prawo do zmiany w każdym czasie danych zawartych w katalogu, o czym Klient zostanie poinformowany przed dokonaniem rezerwacji za pośrednictwem biura podróży, w którym zawarł umowę o świadczenie usług turystycznych. Impreza turystyczna zaczyna się i kończy zgodnie z zakupionym przez Klienta czasem pobytu – według terminów wyjazdu/wylotu i powrotu wskazanych w umowie. Data wylotu/wyjazdu jest dniem rozpoczęcia imprezy, data powrotu jest dniem zakończenia imprezy. Pierwszy i ostatni dzień imprezy przeznaczony jest na przejazdy/przeloty.
- 3.2 Wszelkie informacje wykraczające i/lub niezgodne z treścią katalogów, potwierdzeń podróży oraz umów o świadczenie usług turystycznych nie są wiążące dla TUI. Katalogi, foldery, broszury i inne materiały informacyjne lub reklamowe nie pochodzące od TUI nie stanowią jakiegokolwiek części umowy o świadczenie usług turystycznych.
- 3.3 Ceny imprez turystycznych oraz świadczeń dodatkowych zamieszczone w katalogach TUI oraz innych dokumentach przekazywanych Klientom wyrażone są w euro.

- Ostateczna cena oraz wartość dodatkowych opłat ustalana jest w umowie w złotych polskich przy zastosowaniu kursu sprzedaży EUR do PLN stosowanego przez ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach z dnia zawarcia umowy o świadczenia usług turystycznych. Dopuszcza się następujące formy płatności: gotówka, przelew, karta kredytowa przez terminal, karta kredytowa przez system rezerwacyjny. Możliwość zapłaty kartą kredytową i przeprowadzenie tej transakcji poprzez system rezerwacyjny jest dopuszczalne, o ile biuro dokonujące rezerwacji przewiduje taką możliwość. W przypadku zapłaty kartą kredytową za imprezę turystyczną ostateczna cena w złotych polskich oraz wartość opłat dodatkowych ustalana jest przy uwzględnieniu kursu EUR do PLN stosowanego przez Bank emitujący kartę w dniu obciążenia rachunku bankowego Klienta. W przypadku braku autoryzacji karty kredytowej Klient zobowiązany jest do przelewu wymaganej kwoty według aktualnego kursu sprzedaży w banku będącego emitentem karty obowiązującego w dniu dokonywania zapłaty. Nie ma możliwości łączenia różnych form płatności przy wyborze płatności kartą kredytową przez system rezerwacyjny, jak np. zapłacenie zaliczki kartą kredytową poprzez system rezerwacyjny, a następnie zapłacenie pozostałej części w gotówce. W przypadku braku autoryzacji karty kredytowej Klient zobowiązany jest do przelewu wymaganej kwoty. Obciążenie rachunku karty kredytowej kwotą zaliczki następuje w ciągu jednego tygodnia od daty zawarcia umowy, zaś obciążenie resztą ceny w terminie około 30 (trzydziestu) dni przed rozpoczęciem imprezy turystycznej. Płatność kartą kredytową nie może nastąpić w momencie, kiedy do umownej daty wyjazdu pozostało mniej niż 14 dni. Przy zapłacie kartą kredytową doliczana jest prowizja transakcyjna w wysokości 1% wartości transakcji.
- 3.4 TUI stara się w miarę możliwości uwzględniać pozaumowne, szczególne życzenia Klientów nieujęte w katalogu, jak np. pokoje obok siebie, piętro lub konkretny numer pokoju. Tylko pisemne potwierdzenie realizacji pozaumownego, szczególnego życzenia Klienta przez TUI stanowi podstawę roszczeń Klienta wobec TUI w przypadku niewykonania życzenia. TUI jednocześnie oświadcza, iż biura podróży pośredniczące w zawarciu umowy o świadczenie usług turystycznych nie mają prawa do składania jakichkolwiek wiążących zapewnień i obietnic lub dokonywania uzgodnień odbiegających od treści podanej w katalogu TUI. Brak realizacji pozaumownego, szczególnego życzenia Klienta w przypadku nieotrzymania przez Klienta pisemnego potwierdzenia od TUI nie może być podstawą wysuwania jakichkolwiek roszczeń wobec TUI.
  - 3.5 Za rezerwację imprez turystycznych, których czas trwania odbiega od zazwyczaj stosowanego turnusu tygodniowego (wylot i powrót), pobierana jest opłata 16 EUR za osobę, o ile taka rezerwacja jest możliwa.
  - 3.6 TUI w ramach organizowanych imprez turystycznych nie zapewnia szczególnej opieki osobom niepełnoletnim oraz osobom w stosunku do których istnieje podstawa do ograniczenia zdolności do czynności prawnych. Osoby te mogą uczestniczyć w imprezie turystycznej wyłącznie pod opieką osób dorosłych.
  - 3.7 Międzynarodowa doba hotelowa rozpoczyna się przeważnie o godzinie 15.00 czasu lokalnego w dniu przyjazdu, zaś kończy się w dniu wyjazdu o godzinie 12.00 czasu lokalnego. Doba hotelowa kończy się śniadaniem zgodnie z wykupioną przez Klienta opcją wyżywienia. W niektórych przypadkach możliwość skorzystania z tego posiłku może być ograniczona w związku z rzeczywistą godziną powrotu. Do godziny, w której kończy się doba hotelowa, Klient

powinien wraz ze swoimi bagażami opuścić pokój hotelowy. Zasadę tę stosuje się także w przypadku, gdy podróż powrotna rozpoczyna się później niż o godzinie 24.00 czasu lokalnego. W takim przypadku Klient powinien pozostawić swe bagaże w specjalnie do tego przeznaczonym miejscu, o ile taką możliwość hotelarz oferuje.

3.8 Zabieranie zwierząt domowych jest dopuszczalne w przypadku uzyskania pisemnego potwierdzenia od TUI. Koszt transportu zwierzęcia oraz jego pobytu w hotelu pokrywa w całości Klient. TUI jednocześnie oświadcza, iż biura podróży pośredniczące w zawarciu umowy o świadczenie usług turystycznych nie mają prawa do składania jakichkolwiek wiążących zapewnień i obietnic w przedmiocie dopuszczalności zabierania zwierząt. Brak możliwości zabrania zwierzęcia przez Klienta w przypadku nie otrzymania przez Klienta pisemnego potwierdzenia od TUI nie może być podstawą wysuwania jakichkolwiek roszczeń wobec TUI.

4 Zmiany świadczeń i cen

4.1 TUI zastrzega sobie możliwość zmiany umownej i dodatkowo poświadczonych w dokumentach podróży ceny imprezy turystycznej z powodu wzrostu kosztów transportu (np. dopłaty paliwowe), wzrostu opłat urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych, wzrostu kursów walut. W przypadku konieczności podwyższenia ceny TUI każdorazowo zobowiązane będzie udokumentować wpływ na podwyższenie ceny jednej z wyżej określonych okoliczności. O zmianie ceny TUI niezwłocznie poinformuje Klientów za pośrednictwem biura podróży, w którym zawarta została umowa o świadczenie usług turystycznych. Klient zostanie poinformowany o takiej sytuacji niezwłocznie w razie jej zaistnienia, najpóźniej 21. dnia przed datą wyjazdu. W okresie 20 (dwudziestu) dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie z Klientem nie może być podwyższana.

4.2 W przypadku zmiany przez TUI istotnych warunków umowy z Klientem, z przyczyn od TUI niezależnych, przed rozpoczęciem imprezy turystycznej TUI zobowiązane jest niezwłocznie poinformować Klienta o treści tych zmian za pośrednictwem biura podróży, w którym umowa o świadczenie usług turystycznych została zawarta. Po otrzymaniu takiej informacji Klient w ciągu kolejnych pięciu dni obowiązany jest na piśmie, poprzez biuro podróży, w którym podpisał umowę, poinformować TUI, czy przyjmuje proponowaną zmianę umowy, czy też odstępuje od zawartej umowy o świadczenie usług turystycznych z zwrotem wniesionych przez niego opłat. Skorzystanie przez Klienta z uprawnienia do odstąpienia od umowy wskutek niez zaakceptowania przez niego dokonanych zmian w umowie o świadczenie usług turystycznych uprawnia, wedle wyboru, do złożenia oferty uczestnictwa w innej zastępczej imprezie turystycznej organizowanej przez TUI o tym samym lub wyższym standardzie, chyba że Klient zgodzi się na imprezę o niższym standardzie za zwrotem różnicy w cenie lub do żądania zwrotu wniesionych z tytułu zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych opłat.

4.3 W przypadku konieczności zmiany portu wylotowego lub powrotnego związanej z anulacją danego rejsu, jak w pkt 13.1 c do 15 dni przed rozpoczęciem imprezy, TUI może zaproponować zamiast odstąpienia od umowy alternatywne połączenie lotnicze z innego portu lotniczego.

5 Zniżki dla dzieci

5.1 Rodzaje i wysokości zniżek dla dzieci określone są w katalogu TUI. W przypadku gdy uczestnikiem imprezy turystycznej jest dziecko, osoba dokonująca rezerwacji oraz

zawierająca umowę powinna powiadomić o tym fakcie, podając jednocześnie wiek dziecka wraz z dokładną datą urodzenia, i przedstawić na to odpowiedni dokument. TUI ma prawo do sprawdzenia wieku dziecka na podstawie dokumentów osobistych. W przypadku niezgodności wieku z podanym TUI upoważnione będzie do naliczenia i pobrania prawidłowej ceny podróży wraz z opłatą manipulacyjną w wysokości 50 EUR. Za upoważniający do uzyskania zniżki wiek dziecka przyjmuje się wiek w dniu zakończenia imprezy turystycznej.

5.2 Za dzieci w wieku poniżej 2 lat podróżujące samolotem, w przypadku imprezy turystycznej obejmującej przelot i zakwaterowanie, nie są pobierane żadne opłaty. Jedyne w przypadku wykupienia samego przelotu pobierana jest opłata w wysokości 10% ceny przelotu. W obu przypadkach dziecko podróżuje bez prawa do własnego miejsca siedzącego.

6 Rezygnacja ze strony uczestnika, zmiana rezerwacji, osoby zastępcze

6.1 Przed rozpoczęciem imprezy turystycznej Klienci mają możliwość zrezygnowania z imprezy turystycznej. Oświadczenie o rezygnacji z imprezy turystycznej Klient jest zobowiązany złożyć w formie pisemnej w miejscu, w którym została zawarta umowa. Datą złożenia rezygnacji jest dzień jej wpływu do biura podróży, w którym została zawarta umowa.

6.2 Jeżeli Klient zrezygnuje z uczestnictwa w imprezie turystycznej lub jeżeli nie rozpocznie imprezy turystycznej z powodów niezależnych od TUI, TUI zastrzega sobie prawo żądania zapłaty kwot stanowiących równowartość rzeczywistych kosztów w wysokości nie wyższej niż ustalona na zasadach określonych w punktach 6.4 i 6.5 Warunków Imprez Turystycznych (oraz kosztów ubezpieczenia) poniesionych w związku z dokonanymi już przygotowaniem do zorganizowania imprezy turystycznej. Przy obliczaniu należnych do zapłaty kwot uwzględnia się koszty, jakie zostały zaoszczędzone, a także możliwość innego wykorzystania świadczeń. TUI do decyzji Klienta pozostawia decyzję o zbieraniu i gromadzeniu dowodów na to, czy ze względu na rezygnację z uczestnictwa w imprezie turystycznej, względnie jej nierozpoczęcia, powstały koszty niższe niż te, które zostały określone przez TUI jako rzeczywiste koszty rezygnacji, w wysokości nie wyższej niż określonej w punktach 6.4 i 6.5, względnie Klient może zwrócić się do TUI o przedstawienie indywidualnych wycień poniesionych przez niego kosztów.

6.3 Klient ponosi koszty rezygnacji również, gdy nie stawił się punktualnie na lotnisku lub w miejscu rozpoczęcia imprezy turystycznej w czasie podanym w dokumentach podróży lub jeżeli rozpoczęcie przez niego imprezy turystycznej jest niemożliwe ze względu na brak dokumentów, np. paszportu lub niezbędnej wizy. O ile Klient nie poinformował TUI o swej rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej przed jej rozpoczęciem, zobowiązany jest przekazać do TUI informację o tym, iż w imprezie takiej nie uczestniczy, najpóźniej do końca dnia, w którym impreza turystyczna się rozpoczęła.

6.4 Koszty rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej wynoszą standardowo za osobę:

do 31 dni przed rozpoczęciem imprezy	25% ustalonej ceny
od 30. dnia przed rozpoczęciem podróży	40% ustalonej ceny
od 24. dnia przed rozpoczęciem imprezy	50% ustalonej ceny

od 17. dnia przed rozpoczęciem imprezy	60% ustalonej ceny
od 10. dnia przed rozpoczęciem imprezy	80% ustalonej ceny
od 3. do dnia rozpoczęcia imprezy lub jej nierozpoczęcia	90% ustalonej ceny

6.5 Koszty rezygnacji stanowiące wyjątki od reguły standardowej wynoszą:

A. Oferty typu last minute, oferty TOP, Specials, oferty oszczędnościowe „Sparreisen“:

do 31 dni przed rozpoczęciem imprezy	40% ustalonej ceny
od 30. dnia przed rozpoczęciem imprezy	55% ustalonej ceny
od 24. dnia przed rozpoczęciem imprezy	65% ustalonej ceny
od 17. dnia przed rozpoczęciem imprezy	75% ustalonej ceny
od 10. dnia przed rozpoczęciem imprezy	85% ustalonej ceny
od 3. do dnia rozpoczęcia imprezy lub jej nierozpoczęcia	95% ustalonej ceny

B. Mieszkania, apartamenty i domy wakacyjne (w ramach dojazdu własnego), a także przy podróżach autobusem lub koleją:

do 46 dni przed rozpoczęciem imprezy	25% ustalonej ceny
od 45. dnia przed rozpoczęciem imprezy	50% ustalonej ceny
od 35. dnia przed rozpoczęciem imprezy	80% ustalonej ceny
od 2. dnia do dnia rozpoczęcia podróży lub jej nierozpoczęcia	90% ustalonej ceny

C. Podróże statkiem, imprezy z katalogu imprez turystycznych po miastach, imprezy specjalne, imprezy aktywnego wypoczynku, pakiety golfowe, programy camper, motory:

do 31 dni przed rozpoczęciem imprezy	25% ustalonej ceny
od 30. dnia przed rozpoczęciem imprezy	40% ustalonej ceny
od 24. dnia przed rozpoczęciem imprezy	50% ustalonej ceny
od 17. dnia przed rozpoczęciem imprezy	60% ustalonej ceny
od 10. dnia przed rozpoczęciem imprezy	80% ustalonej ceny
od 3. dnia do dnia rozpoczęcia imprezy lub jej nierozpoczęcia	95% ustalonej ceny

D. Przeloty airtours

do 31. dnia przed rozpoczęciem imprezy	25% ustalonej ceny
od 30. dnia przed rozpoczęciem imprezy	50% ustalonej ceny
od 14. dnia przed rozpoczęciem imprezy	75% ustalonej ceny
w dniu rozpoczęcia podróży	95% ustalonej ceny

Oplaty te stanowią równowartość kosztów poniesionych przez organizatora z tytułu dokonanych zmian.

- 6.6 Na życzenie Klienta i w miarę dostępności miejsc istnieje możliwość zmiany umowy (rezerwacji), jeśli zmiana ta zostanie zgłoszona do 31 dnia przed datą rozpoczęcia imprezy turystycznej lub w terminie do 46 dni przed datą rozpoczęcia imprezy turystycznej, w przypadku gdy impreza turystyczna dotyczy korzystania z domu wakacyjnego (w ramach dojazdu własnego). W takich przypadkach TUI pobiera na poczet powstałych kosztów opłatę w wysokości 50 euro za osobę przy zastosowaniu kursu sprzedaży EUR do PLN stosowanego przez ING Bank Śląski z siedzibą w Katowicach z dnia zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych. Jeśli w związku ze zmianą umowy (rezerwacji) na życzenie Klienta powstaną dodatkowe indywidualne koszty zmiany, TUI przekaże Klientowi informację o wysokości tych kosztów. Klient zobowiązuje się na piśmie do zapłaty kosztów zmiany lub do pozostawienia pierwotnie istniejącej umowy (rezerwacji). Zmiany w produkcie wskazanym w pkt 6.5 D organizator przyjmuje do 1 dnia przed rozpoczęciem imprezy pod warunkiem, że są one możliwe do realizacji. W przypadku zmiany pobierana jest opłata manipulacyjna stanowiąca 25% wartości imprezy turystycznej. Powyższe opłaty przeliczane są przy zastosowaniu kursu sprzedaży EUR do PLN stosowanego przez ING Bank Śląski z siedzibą w Katowicach z dnia zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych. W przypadku zmiany dokonanej rezerwacji Klient zobowiązany jest pokryć koszty zmiany rezerwacji oraz podpisać nową umowę.
- 6.7 Pod pojęciem „zmiany umowy”, o której mowa w pkt 6.6, rozumie się zmianę organizatora turystyki, miejsca pobytu lub trasy wycieczki, czasu trwania imprezy turystycznej, programu imprezy turystycznej, ceny imprezy turystycznej, sposobu zapłaty oraz innych postanowień umowy wymienionych w art. 14 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych. Zmiany dokonywane po upływie 31. dnia do daty wyjazdu lub 46. dnia, w przypadku gdy impreza turystyczna dotyczy korzystania z domu, apartamentu lub mieszkania wakacyjnego (w ramach dojazdu własnego), mogą zostać przeprowadzone jedynie po rozwiązaniu dotychczasowej umowy na zasadach określonych w punktach 6.4 i 6.5 i jednoczesnym zawarciu nowej umowy. O ile z zawartej umowy o świadczenie usług turystycznych wynika, iż w danej imprezie ma brać udział kilku uczestników, rezygnacja chociażby jednego jej uczestnika z udziału w tej imprezie lub zmiana wieku uczestnika upoważnia TUI do dokonania ponownej kalkulacji ceny za udział w tej imprezie.
- 6.8 Do chwili rozpoczęcia imprezy turystycznej Klient ma prawo przenieść na osobę trzecią prawa i obowiązki wynikające z umowy. Osoba zastępująca powinna spełniać wszystkie wymogi konieczne do uczestnictwa w imprezie turystycznej. Klient (Zgłaszający) zobowiązany jest do poinformowania TUI o zmianie uczestnika na piśmie pod rygorem nieważności przed rozpoczęciem imprezy turystycznej. Opłata manipulacyjna przy zmianie uczestnika wynosi 50 EUR za osobę przy zastosowaniu

kursu sprzedaży EUR do PLN stosowanego przez ING Bank Śląski S.A. z siedzibą w Katowicach z dnia zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych. W przypadku przelotów liniowych lub imprez turystycznych z przelotem liniowym taka zmiana nie jest możliwa, chyba że Klient otrzyma od TUI pisemne potwierdzenie możliwości dokonania zmiany uczestnika i wysokość kosztów z tym związaną. Za pokrycie kosztów imprezy turystycznej i kosztów dodatkowych powstałych poprzez zmianę osoby zastępującej odpowiadają solidarnie: Klient i osoba zastępująca. Klient może zwrócić się do TUI o przedstawienie indywidualnych wyczerń poniesionych przez niego kosztów w związku z przeniesieniem na osobę trzecią praw i obowiązków wynikających z umowy. Opłaty te stanowią równowartość kosztów poniesionych przez TUI z tytułu dokonanych zmian.

- 6.9 W przypadku rezerwacji samego przelotu czarterowego z oferty promocyjnej zmiany terminu powrotu lub lotniska po rozpoczęciu imprezy turystycznej nie są dopuszczalne. W przypadku rezerwacji samego przelotu liniowego zmiany po rozpoczęciu imprezy nie są możliwe, chyba że TUI uda się uzyskać pisemne potwierdzenie od linii lotniczej, że taka zmiana jest możliwa, i Klient potwierdzi pisemnie, że pokryje koszty związane z taką zmianą.
- 6.10 Wszelkie opłaty manipulacyjne związane z rezygnacją i zmianą umowy, jak również opłaty za indywidualny przebieg imprezy turystycznej są natychmiast wymagalne.

7 Podróż samolotem

- 7.1 Z dniem 16.07.2006 organizator podróży zobowiązany jest zgodnie z rozporządzeniem /EG/ 2111/2005 z dnia 14.12.2005 do poinformowania pasażerów korzystających z transportu lotniczego o tożsamości przewoźnika lotniczego wykonującego przewóz. Jeżeli w dniu zawarcia umowy nie jest jeszcze znany przewoźnik lotniczy, organizator zobowiązuje się tymczasowo do podania nazwy przypuszczalnego przewoźnika. Jak tylko ostatecznie zostanie ustalony przewoźnik, organizator niezwłocznie powiadomi o tym Klienta poprzez biuro podróży, w którym dokonana została rezerwacja. W wypadku zmiany przewoźnika po zawarciu umowy Klient zostanie również niezwłocznie o tym poinformowany przez organizatora. TUI zastrzega sobie możliwość zmiany linii lotniczych i numerów lotów. Wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty znajduje się na stronie www.tui.pl, <http://tui.pl/worldoftui/index.php> lub na stronach Urzędu Lotnictwa Cywilnego www.ulc.gov.pl.
- 7.2 Podróże lotnicze TUI odbywają się przeważnie jako przeloty non stop, jednak istnieje możliwość podyktowana między innymi względami programowymi i technicznymi, łądowna pośrednich w trakcie trwania podróży. Podawane godziny przelotów zarówno w momencie rezerwacji, jak i na dokumentach podróży są godzinami przewidywanymi i mogą ulec istotnej zmianie (ze względu na przejściowe przeciążenia międzynarodowych korytarzy powietrznych, strajki lub inne przyczyny operacyjne niezależne od TUI). W takiej sytuacji Klientowi przysługują uprawnienia określone w pkt 4.2 Warunków Imprez Turystycznych. W niektórych przypadkach przylot na miejsce docelowe może odbywać się w godzinach nocnych, a powrót w godzinach porannych.
- 7.3 W przypadku niektórych lotów istnieje możliwość rezerwacji określonych miejsc w samolocie za dodatkową opłatą – zgodnie z informacją umieszczoną w danym katalogu zawierającym ofertę TUI Deutschland. W razie niezrealizowania rezerwacji miejsc w samolocie opłata za rezerwację miejsc zostanie Klientom zwrócona w całości.
- 7.4 Informacje na temat dopuszczalnej wagi bagażu każdego Klienta zawarte są w dokumentach podróży. Informacje takie można również uzyskać w biurze podróży. Dzieci

- do lat 2 nie mają prawa do posiadania osobnego bagażu.
- 7.5 Na 48 h przed wylotem Klient obowiązany jest potwierdzić godzinę wylotu w biurze podróży, w którym zawarł umowę. W przypadku zawarcia umowy, której przedmiotem jest tylko przelot samolotem, Klient zobowiązany jest potwierdzić godzinę wylotu w biurze podróży, w którym zawarł umowę na 48 h przed wylotem, a godzinę powrotu zgodnie z informacją zawartą w dokumentach podróży. W przypadku niedopełnienia przez Klienta obowiązku, o którym mowa w niniejszym punkcie, TUI nie ponosi odpowiedzialności wobec Klienta.
- 7.6 Klienci uczestniczący w imprezie turystycznej obejmującej przelot samolotem powinni stawić się na lotnisku na co najmniej dwie godziny przed planowanym odlotem.
- 7.7 Transport bagażu o charakterze specjalnym (wyposażenie sportowe, wózki inwalidzkie itp.) dozwolony jest po uprzednim zgłoszeniu w danych liniach lotniczych za dodatkową odpłatnością. Informacje o cenach za tego rodzaju transport można uzyskać w danych liniach lotniczych, które są wyłącznie odpowiedzialne za organizację i przeprowadzenie transportu, jak też pobieranie opłat. Transport bagażu o charakterze specjalnym z lotniska docelowego do hotelu lub miejsca, do którego zgodnie z umową udaje się Klient, odbywa się na koszt i ryzyko Klienta. Przewóz zwierząt jest możliwy po uprzednim zgłoszeniu i potwierdzeniu przez linię lotniczą za dodatkową opłatą. W takim przypadku stosuje się postanowienia pkt 3.7 Warunków Imprez Turystycznych.
- 7.8 Ryzyko utraty pieniędzy, przedmiotów wartościowych, urządzeń technicznych i lekarstw znajdujących się w oddanym do transportu bagażu ponosi Klient. Ewentualne szkody powstałe podczas transportu lotniczego usuwane będą zgodnie z przepisami prawa lotniczego. Przewóz przedmiotów wartościowych (pieniądze, lekarstwa, urządzenia elektroniczne, kosztowności itp.) nie jest możliwy w bagażu rejestrowym.

8 Opieka na miejscu, kierownictwo imprezy turystycznej

W czasie imprez turystycznych organizowanych przez TUI opiekę nad Klientami przejmują pracownicy Service World of TUI, miejscowy rezydent, placówka przedstawicielska TUI lub pełnomocnik właściciela kwatery.

9 Przedłużenie pobytu

W przypadku zamierzonego przez Klientów przedłużenia pobytu Klienti proszeni są o to, aby skontaktować się odpowiednio wcześniej z przedstawicielem organizatora imprezy turystycznej. Przedłużenie pobytu jest możliwe jedynie wtedy, gdy są jeszcze wolne miejsca zakwaterowania, względnie miejsca w samolocie lub innym środku transportu. Klient zobowiązany jest uiścić koszty przedłużonego pobytu gotówką na miejscu. W przypadku gdy w wyniku przedłużenia pobytu nastąpi zmiana lotniska, Klientowi nie przysługuje z tego tytułu roszczenie o zapewnienie zastępczego środka transportu. Koszty za przedłużenie pobytu oblicza się według sezonowych taryf dziennych. W ww. przypadku prosimy o sprawdzenie ważności Państwa ubezpieczenia oraz ewentualnej wizy.

10 Indywidualny przebieg imprezy turystycznej

Klient może zlecić TUI zorganizowanie indywidualnej imprezy turystycznej. Jeśli zorganizowanie takiej imprezy jest możliwe, TUI każdorazowo pobiera opłatę w wysokości

50 EUR za osobę za tydzień pobytu. Jeśli czas trwania indywidualnej imprezy turystycznej odbiega od zazwyczaj stosowanego turnusu tygodniowego, pobierana jest dodatkowa opłata w wysokości 16 EUR za osobę przy zastosowaniu kursu sprzedaży EUR do PLN stosowanego przez ING Bank Śląski z siedzibą w Katowicach z dnia zawarcia umowy.

11 Szczególne wskazówki dla Klientów korzystających z mieszkań, apartamentów i domów wakacyjnych (w ramach dojazdu własnego)

- 11.1 Mieszkania, apartamenty i domy wakacyjne mogą być zajmowane jedynie przez potwierdzoną w umowie liczbę osób dorosłych i dzieci. Każdy Klient zobowiązany jest do zachowania czystości i porządku w miejscu zakwaterowania oraz w pomieszczeniach przeznaczonych do wspólnego użytkowania. Klient zobowiązany jest do pokrycia wszelkich szkód powstałych w trakcie pobytu z jego winy lub z winy jego towarzyszy podróży i gości.
- 11.2 Zwierzęta domowe mogą przebywać w mieszkaniach, apartamentach i domach tylko w przypadku, gdy katalog TUI wyraźnie dopuszcza taką możliwość. TUI jednocześnie oświadcza, iż biura podróży pośredniczące w zawarciu umowy o świadczenie usług turystycznych nie mają prawa do składania jakichkolwiek wiążących zapewnień i obietnic w przedmiocie możliwości przebywania zwierząt w mieszkaniach, apartamentach i domach. Brak możliwości zabrania zwierzęcia przez Klienta nie może być podstawą wysuwania jakichkolwiek roszczeń wobec TUI.
- 11.3 W przypadkach wskazanych w katalogu przy przekazaniu kluczy może zaistnieć obowiązek uiszczenia przez Klienta odpowiedniej kaucji, tytułem zabezpieczenia zapłaty za ewentualne wyrządzone szkody. Zwrot lub rozliczenie kaucji następuje zawsze z chwilą opuszczenia miejsca zakwaterowania i przekazania wykorzystywanych pomieszczeń w stanie zgodnym z zawartą umową.
- 11.4 Klienci są zobowiązani przestrzegać ustalonych terminów przyjazdu i wyjazdu z miejsca pobytu oraz w przypadku zmiany tych terminów obowiązani są informować o takim fakcie przedstawiciela organizatora, zniżyąc to ze stosownym wyprzedzeniem, to jest takim, które umożliwi TUI należyte wywiązanie się z zaciągniętych wobec Klienta zobowiązań.
- 11.5 W przypadku gdy umowa o świadczenie usług turystycznych dotyczy pobytu w mieszkaniach, apartamentach lub domach wakacyjnych, koszty dodatkowe, co do których nie istnieje obowiązek ich pokrycia, nie są zawarte w cenie imprezy turystycznej. Jeżeli w katalogu TUI nie jest zawarta informacja o możliwości ich zapłaty wraz z ceną imprezy lub w inny wskazany sposób, są one płatne na miejscu.

12 Ubezpieczenia podczas trwania imprezy turystycznej

- 12.1 Wszyscy Klienci TUI mają obowiązek wykupić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz kosztów leczenia.
- 12.2 Sumy ubezpieczeń w ramach wariantu podstawowego wynikającego z treści Warunków Ubezpieczenia Podczas Podróży, stanowiących załącznik do umowy ubezpieczenia Nr 001/TO/2005 zawartej w dniu 30.08.2005 z Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce, wynoszą odpowiednio równowartość:
  - koszty leczenia do 10 000 EUR
  - następstwa nieszczęśliwych wypadków:

w przypadku śmierci 10 000 PLN, w przypadku zaś trwałego uszczerbku na zdrowiu do 20 000 PLN

- koszty transportu i repatriacji (zawarte w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia)
- koszty akcji ratowniczej do 5000 EUR
- assistance
- gwarancja pokrycia kosztów leczenia do wysokości sumy ubezpieczenia kosztów leczenia.

- 12.3 TUI rekomenduje wszystkim swoim Klientom zawarcie dodatkowego ubezpieczenia, o szerszym zakresie, w ramach wariantu optymalnego (ubezpieczenie optymalne lub ubezpieczenie optymalne plus). Dodatkowo istnieje możliwość wykupienia ubezpieczenia od kosztów rezygnacji z imprezy turystycznej. Informacji dotyczących tego rodzaju ubezpieczeń udziela Klientom biuro podróży.
- 12.4 Szczegółowy opis zakresu ubezpieczenia wariantu podstawowego, optymalnego oraz od kosztów rezygnacji z podróży zawarty jest w warunkach Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce, znajdujących się na końcu Warunków Imprez Turystycznych.
- 12.5 W ramach ubezpieczenia zawartego poprzez TUI nie wydaje się odrębnych polis, numer rezerwacji jest jednocześnie numerem polisy.
- 12.6 Informacje o ubezpieczeniu w przypadku wypożyczenia samochodu znajdują się w katalogach TUI.

13 Rozwiązanie umowy przez organizatora imprezy turystycznej

- 13.1 TUI ma prawo do rozwiązania umowy o świadczenie usług turystycznych w terminie do 7 dni przed rozpoczęciem imprezy turystycznej poprzez złożenie Klientowi za pośrednictwem biura podróży, w którym Klient zawarł umowę o świadczenie usług turystycznych, stosownego oświadczenia na piśmie, jeżeli:
  - a) wymagana lub określona w katalogu TUI lub w potwierdzeniu podróży łączna liczba uczestników imprezy turystycznej nie została osiągnięta. W przypadku imprez turystycznych o charakterze objazdowym i rejsów TUI może rozwiązać umowę o świadczenie usług turystycznych tylko z uwagi na brak określonej w katalogu lub potwierdzeniu podróży minimalnej liczby uczestników, na 7 dni przed terminem rozpoczęcia imprezy.
  - b) nastąpiło zdarzenie noszące cechy siły wyższej.
  - c) wymagana liczba zgłoszeń nie przekroczy 80% planowanych na dany wyjazd miejsc.
- 13.2 TUI może rozwiązać umowę o świadczenie usług turystycznych poprzez złożenie Klientowi stosownego oświadczenia na piśmie za pośrednictwem biura podróży, w którym Klient zawarł umowę o świadczenie usług turystycznych, jeżeli przeprowadzenie imprezy turystycznej zostaje uniemożliwione przez Klienta. Pod pojęciem „uniemożliwienia przez Klienta przeprowadzenia imprezy turystycznej” rozumiane jest postępowanie Klienta sprzeczne z porządkiem prawnym Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju miejsca pobytu, dobrymi obyczajami oraz zasadami współżycia społecznego. TUI zachowuje wówczas prawo do żądania zapłaty ceny za imprezę turystyczną wynikającej z umowy o świadczenie usług turystycznych.
- 13.3 W przypadku rozwiązania umowy z powodów leżących po stronie TUI Klient może niezwłocznie złożyć oświadczenie, iż oczekuje, aby TUI zaoferowało mu zastępczą usługę turystyczną o tym samym lub wyższym standardzie, chyba że zgodzi się na imprezę o niższym standardzie za zwrotem różnicy w cenie. O ile Klient nie skorzysta ze swojego prawa do wzięcia udziału w innej imprezie turystycznej, otrzyma niezwłocznie zwrot kwoty zapłaconej za uczestnictwo w imprezie turystycznej, która nie doszła do skutku z powodów leżących po stronie TUI.

13.4 Organizator imprezy turystycznej może rozwiązać umowę o świadczenie usług turystycznych ze skutkiem natychmiastowym podczas jej trwania, jeżeli przeprowadzenie imprezy turystycznej pomimo odpowiedniego upomnienia ze strony organizatora w dalszym ciągu będzie zakłócone. Organizator w takim przypadku pozostawia sobie prawo do zatrzymania zapłaconej pełnej ceny imprezy turystycznej. Ewentualne koszty podróży powrotnej pokrywa osoba zakłócająca przebieg imprezy turystycznej. Organizator zalicza wartość zaoszczędzonych wydatków, a także korzyści, które zostaną osiągnięte z niewykorzystanych świadczeń, wraz ze zwrotami dokonany przez podwykonawcę TUI. Klient będzie mógł wystąpić o zwrot zaoszczędzonych przez organizatora kosztów.

14 Nadzwyczajne okoliczności, siła wyższa

- 14.1 Jeżeli w wyniku wystąpienia siły wyższej przeprowadzenie imprezy turystycznej zostanie szczególnie utrudnione, zarówno Klient, jak i TUI mają prawo do rozwiązania umowy o świadczenie usług turystycznych.
- 14.2 W przypadku gdy zdarzenie w postaci siły wyższej nastąpiło po rozpoczęciu imprezy turystycznej, TUI obowiązane jest podjąć wszelkie niezbędne kroki zmierzające do zapewnienia powrotu uczestnikom imprezy turystycznej, o ile w umowie TUI zobowiązane było do zapewnienia transportu powrotnego. Powstałe z tego tytułu koszty zorganizowania i zapewnienia transportu wywołanego wypadkiem siły wyższej ponoszone są przez Klienta i TUI w częściach równych.

15 Odpowiedzialność

- 15.1 TUI zobowiązuje się zrealizować umowę o świadczenie usług turystycznych z zachowaniem należytej staranności, przy jednoczesnym uwzględnieniu zawodowego i profesjonalnego charakteru prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej.
- 15.2 TUI odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie działaniem lub zaniechaniem Klienta, działaniem lub zaniechaniem osób trzecich nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo zdarzeniami noszącymi cechy siły wyższej. Wyłączenie odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy nie zwalnia TUI od obowiązku udzielenia w czasie trwania imprezy turystycznej pomocy poszkodowanemu Klientowi.
- 15.3 TUI nie przejmuje i nie ponosi jakiejkolwiek odpowiedzialności za treści prospektów hotelowych drukowanych lub zamieszczanych na stronach internetowych hotelu oraz informacji miejscowych przygotowanych przez osoby trzecie, chyba że zostały one włączone do umowy.
- 15.4 TUI nie odpowiada za szkody powstałe w wyniku nienależytego wykonania lub niewykonania świadczeń realizowanych przez osoby trzecie, przy zamówieniu których jedynie pośredniczyło i które w opisie imprezy turystycznej zawartym w katalogu zostały jako takie oznaczone.
- 15.5 TUI nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku udziału Klienta w imprezach sportowych i innych wydarzeniach organizowanych podczas imprezy turystycznej, których organizatorem nie jest TUI.
- 15.6 TUI nie ponosi odpowiedzialności za terminowe wystawienie i doręczenie niezbędnych wiz przez odpowiednie placówki dyplomatyczne.

15.7 TUI odpowiada ewentualnie wraz z przewoźnikiem, według międzynarodowych porozumień z Warszawy, Hagi i Guadalajary, dodatkowego porozumienia dotyczącego lotów do USA i Kanady, jak i Porozumienia Montrealskiego z 28.05.1999. Konwencja Warszawska i dodatkowe porozumienia dotyczące lotów do USA i Kanady ograniczają z reguły odpowiedzialność przewoźnika w przypadku śmierci lub uszkodzenia ciała, jak również w przypadku utraty lub uszkodzenia bagażu. Szkody w bagażu Klientów powstałe przy przewozach lotniczych powinny być zgłoszone bezpośrednio linii lotniczej po stwierdzeniu szkody przy wykorzystaniu formularza zgłoszeniowego (P.I.R.). W przypadku uszkodzenia bagażu reklamację należy zgłosić przedstawicielstwu linii lotniczych w formie pisemnej w ciągu 7 dni od dnia odebrania uszkodzonego bagażu, a w przypadku zaginięcia bagażu w ciągu 21 dni. Linie lotnicze oddalają z reguły wnioski o odszkodowania, jeśli formularz zgłoszeniowy P.I.R. nie został wypełniony.

15.8 Przy transporcie statkami i promami obowiązują postanowienia danego armatora, jeżeli transport nie jest częścią składową pakietu świadczeń TUI.

15.9 TUI zgodnie z brzmieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa ogranicza swą odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług w czasie imprezy turystycznej do dwukrotnej ceny imprezy turystycznej względem każdego Klienta. Ograniczenie powyższe nie dotyczy szkód na osobie.

16 Obowiązek współdziałania

16.1 Jeżeli w trakcie imprezy turystycznej Klient stwierdza wadliwe wykonywanie umowy, zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym TUI oraz wykonawcę usługi w sposób odpowiedni do rodzaju usługi.

16.2 Klienci wynajmujący mieszkania, apartamenty i domy wakacyjne w przypadku konieczności zgłoszenia reklamacji winni kierować je bezpośrednio do podanej w dokumentach podróży osoby kontaktowej. W przypadku bezskutecznej interwencji należy kontaktować się z najbliższą placówką Service World of TUI lub miejscową agencją reprezentującą TUI.

16.3 Jeśli uczestnik imprezy wyłącznie z własnej winy zaniecha powiadomienia o okolicznościach utrudniających lub uniemożliwiających wykonanie umowy, traci on prawa do występowania z roszczeniem z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez TUI.

16.4 Oczekiwaniem TUI jest to, iż Klienci będą współdziałać z TUI tak, aby impreza turystyczna miała przebieg zgodny z zawartą umową. W związku z tym współdziałanie powinno wyrażać się poprzez:

- posiadanie ważnego przez cały czas trwania imprezy turystycznej oraz okres 6 miesięcy po jej zakończeniu paszportu, przy uwzględnieniu tego, iż w szczególnych wypadkach okres ten musi być nie krótszy niż 12 miesięcy,
- posiadanie ważnej wizy,
- spełnianie innych podobnych wymogów upoważniających do pobytu w danym państwie, na terytorium którego będzie się odbywać impreza turystyczna,
- posiadanie wydanych przez TUI dokumentów podróży.

16.5 Klient odpowiada za spełnienie innych wymogów, w szczególności zdrowotnych, umożliwiających mu udział w imprezie turystycznej bez uszczerbku dla swojego zdrowia oraz zdrowia innych jej uczestników.

17 Reklamacje i przedawnienie roszczeń

17.1 Wszelkie roszczenia z tytułu niezgodnego z umową przeprowadzenia imprezy turystycznej należy zgłosić

na piśmie (za potwierdzeniem odbioru) w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia imprezy turystycznej do Działu Obsługi Klienta TUI Poland Sp. z o.o. ul. Wołoska 9A, 02-583 Warszawa, który jest Generalnym Agentem Sprzedaży TUI Deutschland. W reklamacji Klient zobowiązany jest wskazać uchybienia w sposobie wykonywania umowy oraz określić swoje żądania. Reklamacje Klientów rozpatrywane będą przez TUI w terminach przewidzianych przez obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa. Biura podróży nie są uprawnione do odbioru pism reklamacyjnych Klientów.

18 Postanowienia paszportowe, wizowe, celne, dewizowe i ochrony zdrowia

18.1 Prosimy o zapoznanie się przed rozpoczęciem imprezy turystycznej z przepisami paszportowymi, wizowymi i sanitarnymi obowiązującymi w kraju docelowym oraz ich ewentualnych zmianach zamieszczonych w opisie imprezy turystycznej w katalogu, a także w dokumentach podróży. Znajdują się tam istotne informacje dotyczące niezbędnych formalności związanych z imprezą turystyczną. Bardziej szczegółowe informacje i porady udzielane są w biurze podróży. Obywatele innych narodowości niż polska zobowiązani są zasięgnąć informacji o przepisach wjazdowych w odpowiednich placówkach dyplomatycznych oraz ich bezwzględnie przestrzegać.

18.2 Klient przejmuje odpowiedzialność za dotrzymanie i przestrzeganie obowiązujących przepisów niezbędnych do przeprowadzenia imprezy turystycznej. Wszelkimi szkodliwymi następstwami, szczególnie żądaniem uiszczenia kosztów rezygnacji z imprezy turystycznej, które wynikły z niedotrzymania tych przepisów, z wyjątkiem takich, które zostały zawinione przez fałszywe bądź brakujące informacje ze strony TUI, obciążony jest Klient. Z uwagi na długi czas oczekiwania na wydanie dokumentów upoważniających do przekroczenia granicy (paszport, dowód osobisty) prosimy o uwzględnienie tego faktu przy planowaniu podróży za granicę.

18.3 Informujemy, iż w ramach Unii Europejskiej można podróżować na podstawie dowodu osobistego. Podróżujące dzieci muszą posiadać własny dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty) lub mogą być wpisane do paszportów rodziców.

18.4 Przy podróżach do krajów poza Unią Europejską każda osoba podróżująca, w tym dziecko, zobowiązana jest posiadać ważny paszport.

19 Negocjacje prowadzone z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość

19.1 Postanowienia niniejszego punktu 19. Warunków Imprez Turystycznych stosuje się w wypadku, gdy zawarcie umowy poprzedzone jest negocjacjami z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, takich jak telefon, telefax, poczta elektroniczna, Internet. Składając ofertę zakupu wycieczki z wykorzystaniem środków opisanych powyżej, Klient wyraża zgodę na prowadzenie negocjacji w ten sposób.

19.2 W sposób opisany powyżej strony mogą prowadzić jedynie negocjacje.

19.3 W wypadku złożenia przez Klienta oferty zawarcia umowy przez telefon TUI przesyła do Klienta Warunki Imprez Turystycznych wraz z wycenieniem ceny zakupu takiej usługi.

19.4 Z chwilą złożenia przez Klienta oferty zawarcia umowy z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość organizator dokonuje wstępnej rezerwacji zgłoszenia, o ile jest to możliwe w systemie rezerwacyjnym.

Rezerwacja wstępna wiąże organizatora przez 3 godziny. Rezerwacja ostateczna dokonana jest pod warunkiem spełnienia przez Klienta wymagań opisanych w treści niniejszego punktu, w szczególności pod warunkiem uiszczenia wpłaty oraz podpisania umowy zgodnie z postanowieniami pkt 19.5. W wypadku niespełnienia przez Klienta warunków opisanych w niniejszym punkcie nie dochodzi do zawarcia umowy i rezerwacja zostaje anulowana. Rezerwacji wstępnej organizator dokonuje na własny koszt i ryzyko, o ile jest to możliwe. W wypadku nieprzesłania przez Klienta potwierdzenia zawarcia umowy oraz wpłaty kwoty w terminie 3 godzin strony zrzekają się względem siebie wszelkich roszczeń.

19.5 Klient prowadzący negocjacje z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość zobowiązany jest:

- a) opłacić wycieczkę, zgodnie z ceną podaną na potwierdzeniu podróży. Wpłaty dokonuje się przelewem na konto podane przez biuro podróży w dowodzie rezerwacji. Potwierdzenie dokonania przelewu należy przesłać faxem na podany przez biuro podróży numer. Potwierdzenie przesyła się w terminie 3 godzin od dnia przesłania dowodu rezerwacji przez biuro podróży.
- b) potwierdzić na piśmie przyjęcie Warunków Imprez Turystycznych. Potwierdzenia dokonuje się przez złożenie podpisu na umowie. Podpisany dokument należy przesłać faxem wraz z potwierdzeniem dokonania przelewu w terminie wskazanym w pkt a). Oryginał podpisanego dokumentu należy odesłać na podany przez biuro podróży adres najpóźniej w terminie 7 dni od dnia jego przekazania. W wypadku usług „last minute” podpisany dokument należy przekazać przedstawicielom organizatora na lotnisku najpóźniej na 2 godziny przed planowanym wylotem.

19.6 Umowa zostaje zawarta z chwilą zapłaty za wycieczkę, zgodnie z treścią pkt. 19.5 a) niniejszego punktu. Wpłata zawycieczkę dokonywana jest na podstawie potwierdzenia podróży.

19.7 W wypadku braku potwierdzenia przyjęcia ogólnych warunków umowy przez Klienta w sposób określony w pkt 19.5 b) niniejszego paragrafu TUI może wypowiedzieć umowę bez zachowania terminu wypowiedzenia.

19.8 Umowa zostaje wykonana w terminie określonym w potwierdzeniu podróży. Umowa zostaje zawarta na czas oznaczony – wskazany w potwierdzeniu podróży jako dzień powrotu Klienta z wycieczki.

20 Postanowienia ogólne

Niniejsze szczegółowe Warunki Imprez Turystycznych nie naruszają postanowień ustawy o usługach turystycznych, ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Nieważność pojedynczych postanowień umowy o świadczenie usług turystycznych nie narusza ważności całej umowy. Dotyczy to również niniejszych Warunków Imprez Turystycznych. Ewentualne spory powstałe w związku z wykonaniem umowy o świadczenie usług turystycznych strony będą rozstrzygać polubownie, a w przypadku braku porozumienia przez właściwy miejscowo i rzeczowo sąd powszechny.

TUI Deutschland GmbH

Wpis do Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych Województwa Mazowieckiego pod numerem 698

Niniejsze Warunki Imprez Turystycznych obowiązują dla podróży z katalogów Lato 2012 TUI Deutschland GmbH

Wydanie 60.

GWARANCJA DLA NASZYCH KLIENTÓW

W trosce o naszych Klientów, jak i w celu wypełnienia obowiązków wynikających z „Ustawy o Usługach Turystycznych”, TUI podpisało z Deutscher Reisepreis-Sicherungsverein WaG (DRS) z siedzibą w Monachium umowę dotyczącą gwarancji bezpiecznych wycieczek.

W świetle podpisanej umowy o gwarancję ubezpieczeniową wszystkie wpłaty, których dokonali Państwo z tytułu umowy obsługi ruchu turystycznego dla TUI, są tylko w przypadku niewypłacalności TUI gwarantowane przez DRS. Wprawdzie nie przewidujemy takiej sytuacji, ale DRS gwarantuje również Państwa powrót do kraju w przypadku niewykonania przez TUI zobowiązań umownych.

Dokument ten jest jedynie streszczeniem pełnego zakresu ochrony.

Ochroną gwarancyjną nie są objęte należności Klientów, niezapłacone przez TUI z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania przez Klientów umów o świadczenie usług turystycznych.

WAŻNE INFORMACJE I WSKAZÓWKI

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje osoby wymienione w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Zakres świadczeń określony jest w „Warunkach Ubezpieczenia Podczas Podróży” Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce. Umowy ubezpieczenia zawierane są na podstawie wyżej wymienionych WU.

Pakiety dla rodzin

Pakiet dla rodziny (kody SFV i RFW) może zostać wykupiony przez nie więcej niż dwie wspólnie podróżujące osoby dorosłe i współpodróżujące dzieci (maksymalnie czworo dzieci), w tym również kontynuujące naukę (do 24. roku życia).

Postępowanie w razie wypadku

Prosimy dzwonić na całodobowy numer Centrum Pomocy, jeżeli:

- zaistnieje konieczność pobytu w szpitalu,
- zaistnieje konieczność przetransportowania chorego do domu,
- w czasie trwania podróży potrzebne okażą się inne świadczenia w ramach zawartego ubezpieczenia

Zgłoszenia szkód

prosimy kierować pod adresem:

Europäische Reiseversicherung AG
Oddział w Polsce
ul. Chmielna 101/102
80-748 Gdańsk
Tel. 058 324 88 50
Fax 058 324 88 51

**CENTRUM POMOCY
TELEFON CAŁODOBOWY
0048 58 309 11 00**

Informacje o ubezpieczeniach podróży Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce

Poniżej przedstawiamy Państwu informacje o możliwych opcjach ubezpieczenia.
Szczegółowy zakres ubezpieczenia znajdują Państwo w „Warunkach Ubezpieczenia Podczas Podróży”.

Rodzaj ubezpieczenia	Ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży	Ubezpieczenie Optymalne		Ubezpieczenie Podstawowe	Ubezpieczenie Optymalne PLUS	
Zakres obowiązywania	Cały świat	Cały świat		Cały świat	Cały świat	
Osoby ubezpieczone	Jedna osoba	Jedna osoba	Rodzina ¹	Jedna osoba	Jedna osoba	Rodzina ¹
Taryfa/Kod	SRB	ROW	RFW	-	SOW	SFW
Zakres ubezpieczenia:						
1. Ubezpieczenie kosztów leczenia, transportu medycznego i repatriacji	-	+	+	+	+	+
2. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków	-	+	+	+	+	+
3. Ubezpieczenie kosztów ratownictwa	-	+	+	+	+	+
4. Ubezpieczenie kosztów udzielenia natychmiastowej pomocy (assistance)	-	+	+	+	+	+
5. Ubezpieczenie bagażu podróжного	-	+	+	-	+	+
6. Ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży	+	+	+	-	-	-
7. Choroby przewlekłe	-	-	-	-	+	+
8. OC	-	+	+	-	+	+
Cena podróży oraz składki za ubezpieczenie dla jednej osoby i dla rodziny						
	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN
do 1 000 PLN	35,-	125,-	160,-	25,- za każdy rozpoczęty tydzień	120,- za każdy rozpoczęty tydzień pobytu	300,- za każdy rozpoczęty tydzień pobytu
do 2 000 PLN	55,-	150,-	220,-			
do 3 000 PLN	80,-	190,-	260,-			
do 4 000 PLN	100,-	210,-	300,-			
do 6 000 PLN	115,-	240,-	370,-			
do 8 000 PLN	175,-	310,-	420,-			
do 10 000 PLN	225,-	360,-	490,-			
do 12 000 PLN	280,-	390,-	550,-			
do 16 000 PLN	400,-	540,-	640,-			
do 20 000 PLN	500,-	650,-	730,-			
do 24 000 PLN	655,-	770,-	860,-			
do 28 000 PLN	690,-	820,-	980,-			
do 32 000 PLN	722,-	890,-	1 000,-			
do 36 000 PLN	810,-	950,-	1 200,-			
do 40 000 PLN	900,-	990,-	1 300,-			
do 48 000 PLN	1 100,-	1 200,-	1 600,-			
do 60 000 PLN	1 360,-	1 500,-	1 900,-			
do 80 000 PLN	-	-	2 350,-			
do 100 000 PLN	-	-	3 000,-			
do 120 000 PLN	-	-	3 850,-			

+ objęte ubezpieczeniem

- nieobjęte ubezpieczeniem

¹ Rodzina oznacza nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie wraz z współpodróżującymi dziećmi (maksymalnie czworo dzieci), w tym również kontynuujące naukę dzieci do 24. roku życia.

Jeżeli dojazd do miejsca, w którym odbywa się impreza turystyczna TUI, organizowany jest we własnym zakresie przez Ubezpieczającego (dojazd własny), przysługująca mu ochrona ubezpieczeniowa (w przypadku wykupienia ubezpieczenia) rozpoczyna się 48 h przed datą rozpoczęcia imprezy, a kończy 48 h po dniu jej zakończenia. Dojazd własny obejmuje drogę bezpośrednio z miejsca zamieszkania ubezpieczającego do miejsca, w którym odbywa się impreza turystyczna organizowana przez TUI.

WARUNKI UBEZPIECZENIA PODCZAS PODRÓŻY

Postanowienia ogólne

§ 1

Na podstawie niniejszych warunków ubezpieczenia Europäische Reiseversicherung AG Oddział w Polsce z siedzibą w Gdańsku, zwane dalej Ubezpieczycielem, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa zawiera z osobami fizycznymi, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej Ubezpieczającymi, umowy ubezpieczenia kosztów leczenia, kosztów transportu i repatriacji, następstw nieszczęśliwych wypadków, kosztów ratownictwa, bagażu podróznego, kosztów rezygnacji z podróży oraz kosztów udzielenia natychmiastowej pomocy assistance.

§ 2

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje Ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność Ubezpieczyciela może on wnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
3. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od Ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczony może żądać, by Ubezpieczyciel udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
5. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek postanowienia niniejszych Warunków Ubezpieczenia stosuje się odpowiednio do osoby, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.

Klauzule umowne

§ 3

1. Umowy ubezpieczenia mogą być zawierane na uzgodnionych przez strony warunkach odbiegających od postanowień niniejszych warunków ubezpieczenia.
2. Klauzule umowne uzgodnione przez strony w trybie określonym w ust. 1 powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy, pod rygorem ich nieważności.

Sposób zawarcia umowy ubezpieczenia

§ 4

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia potwierdza się polisą lub certyfikatem ubezpieczeniowym (dalej: certyfikat).
2. Polisa lub certyfikat zawierają co najmniej następujące dane:
  - 1) imię i nazwisko Ubezpieczającego/Ubezpieczonego,
  - 2) okres ubezpieczenia,
  - 3) wariant ubezpieczenia.
3. W terminie 7 dni od dokonania rezerwacji Ubezpieczający ma prawo do zmiany wariantu podstawowego na wariant optymalny z rozszerzeniem o ubezpieczenie kosztów rezygnacji lub rezygnacji po opłaceniu dodatkowej składki. Niniejszy przepis nie ma zastosowania w przypadku, gdy rezerwacja została założona w okresie 30 dni przed datą rozpoczęcia podróży.

Sposób ustalania i opłacania składki ubezpieczeniowej

§ 5

1. Ubezpieczyciel ustala składkę ubezpieczeniową po dokonaniu oceny ryzyka.

2. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy.
3. Wysokość składki jest zależna od wariantu ubezpieczenia, terytorialnego zakresu ochrony oraz okresu trwania podróży.

Okres ubezpieczenia i czas trwania umowy ubezpieczenia

§ 6

1. Okres ubezpieczenia oznacza się w umowie ubezpieczenia.
2. Składka jest płatna jednorazowo, w całości, najpóźniej jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia.
3. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie pozbawia Ubezpieczyciela prawa żądania zapłaty składki za okres ubezpieczenia, w którym Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
4. Jeżeli zapłata dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku Ubezpieczyciela odpowiednią kwotą.
5. Za zapłatę składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż wynikająca z umowy ubezpieczenia.
6. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela kończy się z upływem okresu ochrony ubezpieczeniowej, chyba że stosunek ubezpieczeniowy wygaś przed tym terminem.
7. Przedłużenie czasu trwania odpowiedzialności Ubezpieczyciela może nastąpić jedynie przed upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia.
8. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na rachunek osoby przebywającej poza granicami kraju odpowiedzialność Ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia i godziny wskazanej w umowie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż po upływie 7 dni, licząc od daty zawarcia umowy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 i 4.
9. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w ubezpieczeniu kosztów rezygnacji z podróży rozpoczyna się w dniu zarezerwowania podróży i kończy w chwili jej rozpoczęcia, pod warunkiem zapłaty pełnej kwoty składki, z zastrzeżeniem postanowień § 4 ust. 3.

§ 7

Ubezpieczyciel automatycznie przedłuża okres ubezpieczenia do 3 miesięcy, w przypadku gdy powrót Ubezpieczonego do kraju zamieszkania musi ulec opóźnieniu z powodu nagłego zachorowania albo nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową (kontynuacja leczenia).

Ogólne obowiązki Ubezpieczającego

§ 8

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które Ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie zgłaszać Ubezpieczycielowi wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku, o które Ubezpieczyciel zapytywał na piśmie przed zawarciem umowy.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w paragrafach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem paragrafów poprze-

dzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia paragrafów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 9

1. Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od daty powstania szkody lub daty uzyskania o niej wiadomości, zawiadomić o szkodzie Ubezpieczyciela. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa tego obowiązku Ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia Ubezpieczyciela o wypadku nie następują, jeżeli Ubezpieczyciel w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
2. Ponadto Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - a) użyć wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody i zaniechać działań prowadzących do jej zwiększenia,
  - b) umożliwić Ubezpieczycielowi dokonanie czynności zmierzających do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia, dostarczyć oryginalną dokumentację, udzielić pomocy i wyjaśnień, a gdy zachodzi taka konieczność, zwolnić lekarzy z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej,
  - c) stosować się do zaleceń Ubezpieczyciela, udzielić informacji oraz niezbędnych pełnomocnictw,
  - d) powiadomić Ubezpieczyciela, czy jest posiadaczem innej polisy pokrywającej ryzyka ubezpieczone niniejszą umową ubezpieczenia, wykupionej u innego ubezpieczyciela, wskazując równocześnie nazwę ubezpieczyciela oraz sumę ubezpieczenia.

Niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków określonych powyżej stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków wpłynęło na ustalenie przyczyny wypadku, odpowiedzialności za szkodę bądź wysokości odszkodowania.

3. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
4. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 3, Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.
5. Ubezpieczyciel obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 3, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

§ 10

1. Ubezpieczony obowiązany jest dostarczyć Ubezpieczycielowi polisę lub certyfikat oraz dokumenty uzasadniające rozpatrzenie wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia, w szczególności:
  - 1) diagnozy lekarskie i inne dokumenty stwierdzające przyczynę i zakres udzielonej pomocy medycznej, w przypadku szkody na osobie,
  - 2) oryginały rachunków za opłaconą pomoc medyczną lub dotyczące innych kosztów objętych zakresem ubezpieczenia,
  - 3) wycenienie rozmiaru szkody, sporządzone na własny koszt, w przypadku szkody z ubezpieczenia bagażu,
  - 4) oryginał wystawionego przez przewoźnika potwierdzenia wystąpienia i czasu trwania opóźnienia dostarczenia bagażu, w przypadku szkody z ubezpieczenia kosztów opóźnienia bagażu,

- 5) oryginał wystawionego przez przewoźnika potwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości w dostarczeniu bagażu.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, Ubezpieczony powinien dostarczyć w ciągu 14 dni od daty powzięcia wiadomości o powstaniu szkody lub ustania okoliczności powodujących niemożność spełnienia tego obowiązku.
3. W razie śmierci Ubezpieczonego uprawniony obowiązany jest dostarczyć do Ubezpieczyciela dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia, przez które rozumie się w szczególności wyciąg z aktu zgonu, kartę statystyczną zgonu oraz dokumenty stwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo uprawnionego z Ubezpieczonym.

§ 11

W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w §§ 8-10 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części, w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialność Ubezpieczyciela bądź wysokość odszkodowania.

Wypłata odszkodowania lub świadczenia

§ 12

1. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym ustalenia stanu faktycznego związanego z zaistnieniem szkody, zasadności roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Jeżeli wyjaśnienie wszystkich okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela albo wysokości odszkodowania lub świadczenia w terminie wskazanym w ust. 1 okazało się niemożliwe, świadczenie powinno zostać wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
3. Jeżeli w terminach określonych w umowie ubezpieczenia Ubezpieczyciel nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, jednakże bezsporna część odszkodowania lub świadczenia wypłaca w terminach wskazanych w ust. 1 lub 2.
4. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określoną w zgłoszonym roszczeniu, Ubezpieczyciel informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia wraz z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

§ 13

1. Wszelkie koszty objęte zakresem ubezpieczenia zwracane są osobie, która je poniosła, lub bezpośrednio wystawcom rachunków.
2. Zwrot kosztów leczenia, transportu i repatriacji, a także innych objętych zakresem ubezpieczenia, następuje wyłącznie na podstawie oryginałów rachunków pod rygorem odmowy zwrotu poniesionych kosztów i wypłaty odszkodowania.

§ 14

1. Odszkodowanie lub świadczenie wypłaca się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w walucie polskiej, z wyjątkiem kosztów zwracanych bezpośrednio za granicę wystawcom rachunków oraz świadczeń pieniężnych objętych ubezpieczeniem kosztów udzielenia natychmiastowej pomocy assistance.
2. Jeżeli wysokość roszczenia została określona na podstawie rachunków wystawionych w walucie zagranicznej, a odszkodowanie ma zostać wypłacone w walucie polskiej, przelicza się je na walutę polską według średniego kursu walut NBP obowiązującego w dniu ustalania odszkodowania (podjęcia stanowiska).

§ 15

Jeżeli uprawniony do wystąpienia z roszczeniem nie zgadza się z ustaleniami Ubezpieczyciela co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania lub świadczenia, może w ciągu 30 dni od otrzymania stanowiska Ubezpieczyciela zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Ubezpieczyciela.

Regres ubezpieczeniowy

§ 16

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przechodzi na Ubezpieczyciela przysługujące Ubezpieczającemu roszczenie do osoby trzeciej odpowiedzialnej za powstanie szkody do wysokości wypłaconego odszkodowania (roszczenie regresowe).
2. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, nie przechodzi na Ubezpieczyciela, jeśli sprawcą szkody jest osoba, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za którą ponosi odpowiedzialność, chyba że osoba ta wyrządziła szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczony zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę, w szczególności zaś dostarczyć Ubezpieczycielowi wszelkie konieczne do dochodzenia roszczeń informacje i dokumenty.
4. W razie zrzeczenia się przez Ubezpieczonego praw przysługujących mu do osób trzecich z tytułu wyrządzonych szkód

bez zgody Ubezpieczyciela Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub części lub zażądać zwrotu wypłaconego odszkodowania.

5. Zasady wynikające z paragrafów poprzednich stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

Wygaśnięcie stosunku ubezpieczeniowego

§ 17

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy; odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia.

Forma zawiadomienia

§ 18

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia kierowane do Ubezpieczyciela powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczony zmienił siedzibę lub miejsce zamieszkania i nie zawiadomił o tym Ubezpieczyciela, pismo Ubezpie-

ZAKRES i SUMY UBEZPIECZENIA	WARIANTY UBEZPIECZENIA			
	PODSTAWOWY	OPTYMALNY z rozszerzeniem o choroby przewlekłe	REZYGNACJA	OPTYMALNY z rezygnacją
A: Koszty leczenia, w tym:	10 000 EUR	200 000 EUR		200 000 EUR
leczenie ambulatoryjne	5 000 PLN	5 000 PLN		5 000 PLN
leczenie stomatologiczne	1 000 PLN	1 000 PLN		1 000 PLN
B: Koszty transportu i repatriacji	zawarte w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia	zawarte w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia		zawarte w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia
C: Następstwa NW				
Śmierć	10 000 PLN	20 000 PLN		20 000 PLN
Trwały uszczerbek	20 000 PLN	40 000 PLN		40 000 PLN
D: Koszty ratownictwa	5 000 EUR	5 000 EUR		5 000 EUR
E: Bagaż	–	5 000 PLN (dla osoby) 10 000 PLN (dla rodziny)		5 000 PLN (dla osoby) 10 000 PLN (dla rodziny)
Koszt opóźnienia dostarczenia bagażu	–	500 PLN		500 PLN
F: Koszty udzielenia natychmiastowej pomocy				
Gwarancja pokrycia kosztów leczenia	zawarte w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia	12 500 EUR		12 500 EUR
Koszt osoby towarzyszącej lub wezwanej do towarzyszenia	–	2 500 EUR		2 500 EUR
Pożyczka	–	1 500 EUR		1 500 EUR
Pomoc prawna	–	2 500 EUR		2 500 EUR
Koszt kaucji	–	12 500 EUR		12 500 EUR
G: Koszty rezygnacji z podróży	–	–	60 000 PLN	60 000 PLN (dla osoby) 120 000 PLN (dla rodziny)
H: Koszty leczenia chorób przewlekłych	–	50 000 EUR		–
I: OC za szkody na osobie	–	50 000 EUR		50 000 EUR
J: OC za szkody w mieniu	–	10 000 EUR		10 000 EUR

zyciela skierowane do ostatniej znanej siedziby lub miejsca zamieszkania Ubezpieczonego wywiera skutki prawne od chwili, w której bytoby doręczone, gdyby Ubezpieczony nie zmienił siedziby lub miejsca zamieszkania.

Skargi i zażalenia

§ 19

1. Skargi i zażalenia Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia będących osobami fizycznymi rozpatrywane są niezwłocznie przez Ubezpieczyciela lub upoważnionego pracownika po przesłaniu ich drogą pisemną na adres siedziby Ubezpieczyciela.
2. Po rozpatrzeniu skargi lub zażalenia, o których mowa w ust. 1, stanowisko Ubezpieczyciela przesyłane jest pisemnie na adres wskazany w treści skargi lub zażalenia.

§ 20

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej i Kodeksu cywilnego.

Sąd właściwy i prawo właściwe

§ 21

1. Spory wynikające z niniejszej umowy ubezpieczenia mogą być rozpatrywane przez sądy według właściwości ogólnej albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uprawnionego lub uposażonego z umowy ubezpieczenia.
2. Strony umowy ubezpieczenia mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wynikające z niej spory.
3. Do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych warunków ubezpieczenia zastosowanie znajduje prawo polskie.

Wyłączenie odpowiedzialności Ubezpieczyciela

§ 22

1. Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczony wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszości.
2. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.
3. Ubezpieczeniu nie podlegają szkody powstałe wskutek:
  - 1) strajków, zamieszek wewnętrznych, działań wojennych lub terrorystycznych,
  - 2) zatrucia alkoholem, narkotykami lub innymi środkami odurzającymi,
  - 3) usiłowania popełnienia bądź popełnienia przez Ubezpieczonego samobójstwa lub przestępstwa,
  - 4) wypadku spowodowanego w stanie po spożyciu alkoholu,
  - 5) wypadku spowodowanego podczas prowadzenia pojazdu bez wymaganego uprawnienia,
  - 6) uprawiania sportów ekstremalnych,
  - 7) uprawiania sportów wysokiego ryzyka z zastrzeżeniem ust. 5,
  - 8) wyczynowego uprawiania sportów,
  - 9) działań energii atomowej,
  - 10) podróży statkami powietrznymi (z wyłączeniem przelotów w charakterze pasażera, o ile lot wykonywany był zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa),
  - 11) zaburzeń psychicznych,
  - 12) wykonywania zarobkowej pracy fizycznej.
4. Przepisy powyższych ustępów mają również zastosowanie do przyczyny rezygnacji z podróży w ubezpieczeniu kosztów rezygnacji z podróży. Dotyczy to także przypadków, gdy przyczyną rezygnacji jest zdarzenie dotyczące osoby bliskiej Ubezpieczonego lub osoby bliskiej współuczestnika podróży.

5. W wariantach ubezpieczenia optymalnego z rozszerzeniem o choroby przewlekłe i optymalnego z rozszerzeniem o ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży ubezpieczeniu podlegają szkody powstałe wskutek jazdy na nartach zjazdowych i snowboardzie łącznie z amatorskim uprawianiem narciarstwa i snowboardingu. Postanowienie to nie dotyczy szkód i roszczeń z ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży.

Suma ubezpieczenia

§ 23

1. Suma ubezpieczenia stanowi górny limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela za wszystkie szkody objęte ochroną ubezpieczeniową, które zaistniały w czasie trwania odpowiedzialności Ubezpieczyciela.
2. Suma ubezpieczenia w ramach każdego z ubezpieczeń ulega pomniejszeniu o każdą wypłaconą kwotę odszkodowania lub świadczenia.
3. Sumy ubezpieczenia stanowiące równowartość określonej waluty w złotych polskich w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń przedstawiają się następująco (patrz: tabela po prawej):

Definicje

§ 24

W rozumieniu niniejszych warunków ubezpieczenia za:

- 1) bagaż – uważa się przedmioty osobistego użytku zwyczajowo zabierane w podróż, takie jak: odzież, obuwie, środki higieny osobistej, torebki, książki, zegarki, okulary, namioty itp., stanowiące własność Ubezpieczonego lub znajdujące się w jego posiadaniu, jak również pojedyncze przedmioty przewożone w formie upominku,
- 2) bezrobotnego – uważa się osobę pozostającą bez pracy i zarejestrowaną zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 3) Centrum Alarmowe – uważa się podmiot wskazany przez Ubezpieczyciela, któremu Ubezpieczony obowiązany jest zgłosić zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
- 4) chorobę przewlekłą – uważa się stan chorobowy charakteryzujący się powolnym rozwojem i długookresowym przebiegiem, leczony w sposób stały lub okresowy, w trakcie którego mogą następować okresy ustąpienia dolegliwości lub ich zaostrzenia, zdiagnozowany przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
- 5) deszcz nawalny – uważa się opad deszczu o współczynniku natężenia co najmniej 4 według skali stosowanej przez IMGW,
- 6) ekspedycję – uważa się zorganizowaną wyprawę mającą na celu zrealizowanie wytyczonych zadań o charakterze sportowym bądź naukowym,
- 7) franszyzę integralną – uważa się wysokość szkody, do której Ubezpieczyciel nie odpowiada za powstałe zdarzenie losowe; za szkodę przewyższającą tę wartość Ubezpieczyciel odpowiada do pełnej wysokości,
- 8) grad – uważa się opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
- 9) huragan – uważa się działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, wyrządzającego masowe szkody; jako potwierdzenie tego zjawiska przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie, świadczący o działaniu huraganu; pojedyncze szkody uważa się za powstałe na skutek huraganu tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady huraganu lub też rodzaj i rozmiar szkody świadczą o jego działaniu,
- 10) koszty rezygnacji z podróży – uważa się koszty określone w umowie uczestnictwa w podróży, które ulegają przypadkowi na rzecz biura podróży w związku z rezygnacją z udziału w podróży,
- 11) kradzież z włamaniem – uważa się dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń po uprzednim

usunieciu siłą zabezpieczenia lub otwarciu wejścia przy użyciu narzędzi albo podrobionego lub dopasowanego klucza bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rozboju,

- 12) kraj stałego pobytu – uważa się kraj, w którym Ubezpieczony uzyskał zezwolenie na osiedlenie się, albo kraj, którego obywatelstwo Ubezpieczony posiada oraz w którym objęty jest aktualnie ubezpieczeniem społecznym,
- 13) kraj zamieszkania – uważa się terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 14) lawinę – uważa się gwałtowne zsuwanie lub staczanie mas śniegu, lodu lub kamieni ze stoków górskich,
- 15) leczenie ambulatoryjne – uważa się leczenie niezwiązane z pobytem w szpitalu lub innej placówce medycznej, trwającym nieprzerwanie co najmniej 24 godziny,
- 16) nagłe zachorowanie – uważa się stan chorobowy powstały w sposób nagły, wymagający natychmiastowej pomocy medycznej, w tym zawały serca i udary mózgu, o ile przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczony, osoba bliska ubezpieczonemu lub współuczestnik podróży nie cierpiał na chorobę układu sercowo-naczyniowego (w tym nadciśnienie tętnicze lub chorobę wieńcową) lub cukrzycę,
- 17) następstwa choroby przewlekłej – uważa się nasilenie objawów choroby przewlekłej o ostrym przebiegu, objawiające się w sposób nagły, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się natychmiastowemu leczeniu,
- 18) nieszczęśliwy wypadek – uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego Ubezpieczony – niezależnie od swojej woli – doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł,
- 19) opóźnienie dostarczenia bagażu – uważa się spóźnienie przewoźnika w dostarczeniu bagażu do miejsca jego przeznaczenia, wynoszące więcej niż 6 godzin,
- 20) osoby bliskie – uważa się małżonka, osoby pozostające w konkubinacie, rodzeństwo, wstępnych, zstępnych, teściów, zięciów i synowe, ojczyzna, macochę, pasierbą, przysposobionych i przysposabiających,
- 21) osobę towarzyszącą – uważa się osobę odbywającą podróż wraz z Ubezpieczonym i wskazaną przez niego do towarzyszenia mu w trakcie leczenia lub transportu,
- 22) osobę uprawnioną – uważa się wskazaną przez Ubezpieczonego osobę fizyczną, uprawnioną do odbioru należnej sumy ubezpieczenia na wypadek jego śmierci,
- 23) osobę trzecią – uważa się osobę pozostającą poza stosunkiem ubezpieczeniowym,
- 24) osobę wezwaną do towarzyszenia – uważa się osobę bliską lub inną wskazaną przez Ubezpieczonego osobę, która w przypadku braku osoby towarzyszącej przyjedzie w celu towarzyszenia mu w trakcie leczenia lub transportu,
- 25) papiery wartościowe – uważa się czek, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywę dokumentową i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,
- 26) podróż – uważa się wyjazd Ubezpieczonego poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, w tym również drogę, którą Ubezpieczony odbył w tym celu od miejsca zamieszkania do granicy Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego pobytu oraz, drogę powrotną od granicy Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego pobytu do miejsca zamieszkania,
- 27) powódź – uważa się zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących,
- 28) pożar – uważa się działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozprzestrzenić się o własnej sile,
- 29) pracę zarobkową – uważa się wykonywanie przez Ubezpieczonego czynności, za które otrzymuje on wynagrodzenie,
- 30) przedmioty wartościowe – uważa się przenośny sprzęt audiowizualny, komputerowy i fotograficzny, telefony przenośne, lornetki oraz nośniki dźwięku, obrazu lub danych,
- 31) przedsiębiorcę – uważa się osobę fizyczną, osobę prawną lub inną jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną

- prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową,
- 32) rodzinę – uważa się nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie, wspólnie ubezpieczające się wraz z podróżującymi z nimi dziećmi,
- 33) rozbił – uważa się zabór mienia przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego albo doprowadzeniu go do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
- 34) równowartość w złotych polskich określonej waluty – uważa się równowartość tej waluty według średniego kursu walut NBP, obowiązującego w dniu ustalenia wysokości odszkodowania lub świadczenia (wydawania stanowiska przez Ubezpieczyciela),
- 35) ryzyka elementarne – uważa się pożar, wybuch, huragan, powódź, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, grad oraz deszcz nawalny,
- 36) sporty ekstremalne – uważa się uczestniczenie w wyprawach lub ekspedycjach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi oraz uprawianie dyscyplin sportowych, które wymagają ponadprzeciętnej umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego ryzyka, często zagrożenia życia, w szczególności: sporty powietrzne, skoki bungee, spaleologia, skoki narciarskie, motocross, wyścigi samochodowe, kolarstwo górskie, heliskiing, heliboarding, bobsleje,
- 37) sporty powietrzne – uważa się uprawianie baloniarstwa, lotnictwa, motolotniarstwa, paralotniarstwa, spadochroniarstwa, szybownictwa oraz wszelkiego rodzaju ich odmian, a także uprawianie jakichkolwiek dyscyplin związanych z przemieszczaniem się w przestrzeni powietrznej,
- 38) za sporty wysokiego ryzyka – uważa się nurkowanie z użyciem aparatów oddechowych, rafting lub inne sporty uprawiane na rzekach górskich, wspinaczkę skałkową i wysokogórską, sztuki walki i wszelkiego rodzaju sporty obronne, myślistwo, jazdę konną, jazdę na quadach, jazdę na nartach wodnych i skuterach wodnych, kitesurfing, jazdę na nartach zjazdowych i snowboardzie, włącznie z amatorskim uprawianiem narciarstwa i snowboardingu, sporty, w których wykorzystywane są pojazdy przeznaczone do poruszania się po śniegu lub lodzie.
- 39) sprzęt sportowy o charakterze profesjonalnym – uważa się sprzęt wykorzystywany w celu wyczynowego uprawiania sportu,
- 40) strajk – uważa się zbiorowe, dobrowolne wstrzymanie pracy przez pracowników na jakiś czas w jednym lub kilku zakładach, instytucjach, będące wyrazem protestu, np. politycznego, ekonomicznego, oraz żądaniem zmian,
- 41) szkodę na osobie – uważa się śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia,
- 42) szkodę w mieniu – uważa się zniszczenie, uszkodzenie, utratę lub ubytek rzeczy ruchomej albo nieruchomości,
- 43) terroryzm – uważa się nielegalne akcje organizowane z pobudek ideologicznych lub politycznych, indywidualnie lub grupowe, skierowane przeciwko osobom lub obiektom w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności i dezorganizacji życia publicznego przy użyciu przemocy oraz skierowane przeciw społeczeństwu z zamiarem jego zastraszenia dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych,
- 44) uderzenie pioruna – uważa się działanie elektryczności atmosferycznej na ubezpieczone mienie,
- 45) udział własny – uważa się kwotę, o którą Ubezpieczyciel zmniejsza wypłacane łącznie odszkodowanie dotyczące określonego zdarzenia losowego,
- 46) upadek statku powietrznego – uważa się katastrofę bądź przymusowe lądowanie załogowego statku powietrznego oraz upadek jego części lub ładunku,
- 47) wartości pieniężne – uważa się krajowe i zagraniczne znaki pieniężne oraz wyroby ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monety złote i srebrne,

- 48) współuczestników podróży – uważa się osoby, które wspólnie z Ubezpieczonym zarezerwowały podróż (lecz nie więcej niż sześć osób) i ubezpieczyły się u tego samego Ubezpieczyciela,
- 49) wybuch – uważa się gwałtowną zmianę równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania zdarzenia za taki wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
- 50) wyczynowe uprawianie sportu – uważa się uprawianie dyscyplin sportowych w ramach sekcji lub klubów sportowych, polegające na regularnym uczestniczeniu w treningach i zawodach sportowych, jak również uprawianie dyscyplin sportowych w celach zarobkowych,
- 51) zdarzenie losowe – uważa się niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przeszłe i niepewne, którego nastąpienie powoduje uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie Ubezpieczonego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 25

- Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie podstawowym są:
  - koszty leczenia,
  - koszty transportu i repatriacji,
  - następstwa nieszczęśliwych wypadków,
  - koszty ratownictwa,
  - gwarancja pokrycia kosztów leczenia, o których mowa w § 64 pkt 1 lit. c.
- Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie optymalnym z rozszerzeniem o choroby przewlekłe są:
  - koszty leczenia rozszerzone o następstwa chorób przewlekłych,
  - koszty transportu i repatriacji,
  - następstwa nieszczęśliwych wypadków,
  - koszty ratownictwa,
  - bagaż,
  - koszty udzielenia natychmiastowej pomocy assistance,
  - odpowiedzialność cywilna.
- Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie optymalnym z rozszerzeniem o ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży są:
  - koszty leczenia,
  - koszty transportu i repatriacji,
  - następstwa nieszczęśliwych wypadków,
  - koszty ratownictwa,
  - bagaż,
  - koszty udzielenia natychmiastowej pomocy assistance,
  - koszty rezygnacji z podróży,
  - odpowiedzialność cywilna.
- Przedmiotem ubezpieczenia w wariantcie rezygnacji są koszty rezygnacji z podróży.

UBEZPIECZENIE KOSZTÓW LECZENIA

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 26

Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane koszty leczenia poniesione przez Ubezpieczonego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu w związku z jego nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem objętym ochroną ubezpieczeniową, powstałym w czasie pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu.

§ 27

- Zakresem ubezpieczenia objęte są koszty poniesione na:
- badania i zabiegi ambulatoryjne z sumą ubezpieczenia 5 000 PLN zawartą w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia,
  - zabiegi operacyjne,
  - dojazd lekarza z najbliższej placówki służby zdrowia do miejsca zakwaterowania Ubezpieczonego w przypadku, gdy wymaga tego jego stan zdrowia,
  - pobyt w placówce służby zdrowia,
  - leczenie stomatologiczne w przypadku ostrych stanów zapalnych i bólowych lub gdy było ono niezbędne wskutek nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową z sumą ubezpieczenia 1 000 PLN zawartą w sumie ubezpieczenia kosztów leczenia.
  - zakup lekarstw, środków opatrunkowych i pomocniczych,

Wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela

§ 28

- Koszty leczenia przekraczające zakres niezbędny do przywrócenia Ubezpieczającemu stanu zdrowia umożliwiającego powrót lub przewóz do kraju zamieszkania lub kraju stałego pobytu nie są objęte ochroną ubezpieczeniową.
- Ponadto zakres ubezpieczenia nie obejmuje kosztów leczenia związanych z:
  - powikłaniami lub porodem, który nastąpił po 32. tygodniu ciąży,
  - zabiegiem usuwania ciąży, o ile nie został on wykonany w celu ratowania życia lub zdrowia,
  - chorobą przewlekłą, z powodu której Ubezpieczony był leczony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Wyłączenie to nie dotyczy ubezpieczenia w wariantcie optymalnym z rozszerzeniem o ubezpieczenie następstw chorób przewlekłych,
  - zaburzeniami psychicznymi,
  - operacją plastyczną lub zabiegiem kosmetycznym,
  - leczeniem prowadzonym przez lekarza będącego członkiem rodziny Ubezpieczającego, chyba że zostało to zaakceptowane przez lekarza Centrum Alarmowego,
  - leczeniem i rehabilitacją po powrocie do kraju zamieszkania lub kraju stałego pobytu,
  - leczeniem, hospitalizacją i zakwaterowaniem w przypadku, gdy Ubezpieczony odmówi powrotu do kraju zamieszkania wbrew decyzji podjętej przez lekarza Centrum Alarmowego,
  - zakupem, naprawą bądź wymianą protez i okularów,
  - leczeniem chorób alkoholowych.
- Z zakresu ubezpieczenia wyłączone są również:
  - koszty leczenia Ubezpieczonego w przypadku, gdy odmówi on powrotu do kraju stałego pobytu wbrew decyzji podjętej przez lekarza Centrum Alarmowego,
  - koszty leczenia Ubezpieczonego w przypadku, gdy Ubezpieczony zaniedbał obowiązujący w danym kraju reżim sanitarny,
  - koszty leczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu.
- W przypadku kosztów leczenia ambulatoryjnego Ubezpieczyciel zmniejsza przyznane odszkodowanie o udział własny Ubezpieczonego w wysokości 100 PLN.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 29

Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 8-10, w ubezpieczeniach kosztów leczenia ubezpieczony w razie wypadku obowiązany jest:

- zwołać lekarzy, u których leczyl się przed zaistnieniem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji z leczenia,
- zwołać publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych

z obowiązku zachowania tajemnicy oraz wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji medycznej.

UBEZPIECZENIE KOSZTÓW TRANSPORTU I REPATRIACJI

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 30

Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane koszty transportu i repatriacji poniesione przez Ubezpieczonego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, pod warunkiem istnienia odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia.

§ 31

- Zakresem ubezpieczenia objęte są koszty poniesione na:
  - transport Ubezpieczonego z miejsca wypadku do najbliższej placówki służby zdrowia,
  - transport Ubezpieczonego do innej placówki służby zdrowia za granicą, zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza prowadzącego leczenie,
  - transport Ubezpieczonego do kraju zamieszkania, o ile wymaga tego jego stan zdrowia, oraz gdy transport ten odbył się zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza prowadzącego leczenie,
  - transport Ubezpieczonego po zakończeniu leczenia do miejsca, od którego podróż może być kontynuowana,
  - transport do kraju zamieszkania po zakończeniu leczenia w przypadku, gdy podróż została przerwana i nie może być kontynuowana zgodnie z planem.
- W przypadku gdy Ubezpieczony zmarł w trakcie podróży poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, a śmierć nastąpiła w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczyciel ponosi również koszty związane z kremacją lub pogrzebem Ubezpieczonego za granicą albo transportem zwłok Ubezpieczonego do kraju zamieszkania.
- W przypadku transportu Ubezpieczonego lub jego zwłok do kraju innego niż Rzeczpospolita Polska Ubezpieczyciel pokryje powstałe w związku z tym koszty jedynie do wysokości równowartości kosztów takiego transportu do Polski.

§ 32

- W przypadku kosztów transportu i repatriacji franszyza integralna wynosi równowartość 25 EUR w złotych.
- Zwrot kosztów kremacji lub pogrzebu Ubezpieczonego za granicą ograniczony jest do kwoty stanowiącej równowartość zorganizowanego przez Ubezpieczyciela transportu zwłok Ubezpieczonego do kraju stałego pobytu.
- Zwrot kosztów transportu zwłok Ubezpieczonego do kraju zamieszkania ograniczony jest do kwoty stanowiącej równowartość kosztów, które poniósłby Ubezpieczyciel w przypadku, gdyby sam zorganizował transport.
- W przypadku zdarzeń wymagających transportu Ubezpieczonego Ubezpieczyciel ponosi koszty transportu do kwoty stanowiącej równowartość biletu lotniczego w klasie ekonomicznej, chyba że do transportu chorego ze względów medycznych wymagany jest inny środek transportu i zostało to uzgodnione z Centrum Alarmowym.
- W każdym przypadku Ubezpieczyciel zobowiązany jest do pokrycia kosztów transportu Ubezpieczonego lub jego zwłok w kwocie nie wyższej niż suma, jaką zapłaciłby gdyby sam zorganizował transport.
- Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty transportu związane z:
  - transportem lotniczym, chyba że było to niezbędne dla ratowania zdrowia lub życia Ubezpieczonego i gdy wcześniej uzyskano zgodę ze strony Centrum Alarmowego,
  - transportem dokonanym bez uzyskania zgody ze strony Centrum Alarmowego, gdy koszty tego transportu

- przekraczają kwotę, za jaką Ubezpieczyciel mógłby sam zorganizować transport,
- transportem wykonanym na życzenie Ubezpieczonego, w przypadku gdy obawia się on zakażenia chorobą zakaźną.

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 33

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków doznanych przez Ubezpieczonego w czasie podróży.

§ 34

Ubezpieczyciel wypłaca następujące rodzaje świadczeń:

- z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu:
  - w przypadku uszczerbku w wysokości 100% – pełną sumę ubezpieczenia określoną w umowie,
  - w przypadku uszczerbku częściowego – procent sumy ubezpieczenia odpowiadający procentowi uszczerbku na zdrowiu,
- w przypadku śmierci w następstwie nieszczęśliwego wypadku, jeżeli nastąpiła ona w okresie 2 lat od jego daty – 100% sumy ubezpieczenia z tytułu śmierci.

§ 35

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- szkod powstałych w wyniku zaburzeń psychicznych, zawałów serca, udarów mózgu, napadów drgawkowych (w tym ataków epilepsji) lub utraty przytomności,
- śmierci i uszczerbków na zdrowiu powstałych w następstwie niewłaściwego leczenia albo niewłaściwie wykonanych zabiegów, chyba że leczenie lub zabiegi były następstwem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową,
- infekcji, z tym że ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli Ubezpieczony został zakażony mikroorganizmem chorobotwórczym w wyniku ran odniesionych w wypadku objętym ochroną ubezpieczeniową,

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 36

- Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 8-10, w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczony w razie wypadku obowiązany jest:
  - zwołać lekarzy, u których leczyl się przed zaistnieniem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji z leczenia,
  - zwołać publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych z obowiązku zachowania tajemnicy oraz wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji medycznej,
  - poddać się leczeniu i stosować się do zaleceń mających na celu złagodzenie skutków wypadku,
  - poddać się badaniu przez lekarzy wskazanych przez Ubezpieczyciela lub ewentualnej obserwacji klinicznej.
- W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w ust. 1 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialność Ubezpieczyciela bądź wysokość odszkodowania.
- W celu uzyskania świadczenia z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub osoba upoważniona zobowiązani są przedstawić potwierdzenie wystąpienia w czasie podróży zdarzenia będącego podstawą roszczenia, w tym zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza za granicą lub potwierdzenia poinformowania o wypadku Centrum Alarmowego w czasie trwania ochrony

ubezpieczeniowej. Brak wspomnianej dokumentacji może stanowić podstawę odmowy uznania roszczenia.

Ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia

§ 37

- Rodzaje i wysokość świadczeń przysługujących Ubezpieczonemu ustala się po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy wypadkiem a śmiercią lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.
- Oceny stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu dokonują lekarze wskazani przez Ubezpieczyciela.
- Ustalenie związku przyczynowego oraz stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu następuje na podstawie dostarczonych dowodów oraz wyników badań lekarskich.
- Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
- Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po zakończeniu leczenia, a w razie dłuższego leczenia – najpóźniej w 24. miesiącu od dnia wypadku. Późniejsza zmiana stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie daje podstawy do zmiany wysokości świadczenia.
- W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje były już przed wypadkiem upośledzone wskutek choroby lub trwałego uszczerbku na zdrowiu powstałego z innego zdarzenia, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę między stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu po wypadku a stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu istniejącym przed wypadkiem.

§ 38

Przy ustalaniu wysokości świadczeń z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uwzględnia się rodzaju pracy lub innych czynności wykonywanych przez Ubezpieczonego.

§ 39

Ubezpieczyciel zwraca Ubezpieczonemu udokumentowane koszty dodatkowych badań lekarskich zleconych przez Ubezpieczyciela dla uzasadnienia roszczeń.

§ 40

Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od już wypłaconego, przy czym potrąca się kwotę uprzednio wypłaconą.

§ 41

Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn związanych z wypadkiem, ale nie pobrał należnego świadczenia, wówczas osobie uprawnionej wypłaca się tylko świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego.

Uprawnieni do świadczeń i wypłaty świadczeń

§ 42

- Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłacane jest Ubezpieczonemu, a gdy Ubezpieczonym jest osoba małoletnia – osobie sprawującej opiekę.
- Jeżeli Ubezpieczony zmarł przed pobraniem świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem wypadku, należne świadczenie wypłaca się osobie uprawnionej.

§ 43

- Świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się uprawnionemu wskazanemu przez Ubezpieczonego.
- Ubezpieczony może w każdym czasie zmienić osobę uprawnioną.
- Świadczenie nie przysługuje uprawnionemu, który umyślnie spowodował śmierć Ubezpieczonego.

§ 44

Jeżeli w chwili śmierci Ubezpieczonego nie ma osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia, świadczenie przysługuje członkom rodziny zmarłego w następującej kolejności:

- 1) małżonek,
- 2) dzieci,
- 3) rodzice,
- 4) inni ustawowi spadkobiercy zmarłego.

UBEZPIECZENIE KOSZTÓW RATOWNICTWA

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 45

Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane koszty poniesione na akcję ratowniczą lub poszukiwawczą, prowadzoną przez wyspecjalizowane służby ratownicze w celu ratowania życia lub zdrowia Ubezpieczonego, który uległ w czasie pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu nagłemu zachorowaniu lub nieszczęśliwemu wypadkowi objętemu ochroną ubezpieczeniową.

§ 46

Zwrot kosztów ratownictwa następuje pod warunkiem, że nie są one objęte ubezpieczeniem kosztów leczenia lub kosztów transportu i repatriacji.

UBEZPIECZENIE BAGAŻU

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 47

Przedmiotem ubezpieczenia jest bagaż Ubezpieczonego w czasie podróży.

§ 48

Ochroną ubezpieczeniową objęty jest bagaż znajdujący się pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego oraz bagaż, który został:

- 1) powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu na podstawie odpowiedniego dokumentu przewozowego,
- 2) oddany za pokwitowaniem do przechowalni bagażu,
- 3) pozostawiony w zamkniętym na zamek indywidualnym pomieszczeniu bagażowym na dworcu lub w hotelu,
- 4) pozostawiony w zamkniętym na zamek pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego,
- 5) pozostawiony w zamkniętym na zamek bagażnika pojazdu samochodowego albo w zamkniętej na zamek kabynie przyczepy kempingowej lub jednostki pływającej, pod warunkiem że nie był on widoczny z zewnątrz.

§ 49

1. Bagaż objęty jest ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek:
  - 1) wystąpienia ryzyka elementarnego,
  - 2) kradzieży z włamaniem,
  - 3) rozboju,
  - 4) wypadku lub katastrofy środka komunikacji,
  - 5) nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego, w wyniku którego utracił on w sposób nagły możliwość opiekowania się bagażem,
  - 6) zaginięcia lub uszkodzenia, w przypadku gdy bagaż znajdował się pod opieką zawodowego przewoźnika, któremu został powierzony do przewozu na podstawie odpowiedniego dokumentu przewozowego.
2. Ponadto bagaż objęty jest ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami określonymi w ust. 1 pkt 1.

Wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela

§ 50

1. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są:

- 1) srebro, złoto, platyna w złomie i sztabach,
- 2) papiery wartościowe, książeczki i bony oszczędnościowe, karty płatnicze wszelkiego rodzaju oraz bilety na przejazdy środkami komunikacji,
- 3) dokumenty i rękopisy,
- 4) dzieła sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie,
- 5) programy komputerowe i dane na nośnikach wszelkiego rodzaju,
- 6) sprzęt sportowy o charakterze profesjonalnym oraz sprzęt pływający,
- 7) broń oraz trofea myśliwskie,
- 8) akcesoria samochodowe oraz przedmioty stanowiące wyposażenie przyczep kempingowych i łodzi,
- 9) przedmioty w ilościach wskazujących na ich przeznaczenie handlowe,
- 10) przedmioty służące działalności handlowej, usługowej lub produkcyjnej,
- 11) mienie przesiedleńcze,
- 12) wartości pieniężne oraz przedmioty wartościowe włącznie z wyposażeniem dodatkowym, takim jak ładowarki, zasilacze, pokrowce, etui, torby itp.

2. Ubezpieczyciel nie odpowiada również za szkody:

- 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu bądź utracie rzeczy w związku z ich użytkowaniem,
- 2) polegające wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu waliz, kufrów oraz innych pojemników bagażu,
- 3) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej z bagażnika dachowego pojazdu samochodowego w przypadku gdy chociaż jedna ze ścian bagażnika została wykonana z nietrwałego materiału (np. typu brezent) lub gdy bagażnik nie był zabezpieczony w odpowiedni zamek zabezpieczający,
- 4) powstałe w aparatach i urządzeniach elektrycznych wskutek ich wad lub działania prądu elektrycznego podczas eksploatacji, chyba że działanie prądu elektrycznego spowodowało pożar,
- 5) będące następstwem zwykłego zużycia rzeczy ubezpieczonej, samozapalenia, samozepsucia lub wycieku, a w przypadku rzeczy tłukących się lub w opakowaniu szklanym – potłuczenia lub utraty wartości rzeczy uszkodzonej,
- 6) będące następstwem działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni laserowych i maserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
- 7) powstałe wskutek emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji.

§ 51

Ubezpieczyciel pokrywa koszty poniesione przez Ubezpieczonego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, w związku z opóźnieniem dostarczenia bagażu, na zakup niezbędnych w podróży przedmiotów osobistego użytku, które mają zastąpić przedmioty znajdujące się w bagażu powierzonym zawodowemu przewoźnikowi do przewozu na podstawie odpowiedniego dokumentu przewozowego. Zwrot poniesionych kosztów następuje wyłącznie na podstawie oryginałów rachunków i pod warunkiem dostarczenia dokumentu wystawionego przez przewoźnika potwierdzającego okres opóźnienia dostarczenia bagażu.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 52

Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 8-10, w przypadku zaistnienia szkody w bagażu do obowiązków Ubezpieczonego należą:

- 1) niezwłocznie powiadomić miejscową jednostkę policji o każdej szkodzie, która mogła powstać w wyniku

przestępstwa, i uzyskać pisemne potwierdzenie tego faktu z wyszczególnieniem utraconych przedmiotów,

- 2) niezwłocznie powiadomić przewoźnika o każdej szkodzie powstałej w bagażu powierzonym do przewozu lub w czasie jazdy środkami komunikacji publicznej, w przypadku gdy bagaż znajdował się pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego, oraz uzyskać pisemne potwierdzenie tego faktu,
- 3) niezwłocznie powiadomić administrację o każdym wypadku szkody w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego oraz uzyskać pisemne potwierdzenie tego faktu,
- 4) zabezpieczyć dowody zaistnienia szkody oraz rzeczy zniszczone lub uszkodzone w celu umożliwienia dokonania ich oględzin przez Ubezpieczyciela.

§ 53

W przypadku wystąpienia opóźnienia dostarczenia bagażu Ubezpieczony obowiązany jest zgłosić ten fakt przewoźnikowi oraz uzyskać od niego dokumenty potwierdzające opóźnienie oraz moment dostarczenia przez przewoźnika bagażu do miejsca przeznaczenia lub miejsca pobytu Ubezpieczonego.

§ 54

W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w §§ 52 i 53 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialność Ubezpieczyciela bądź wysokość odszkodowania.

Ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia

§ 55

1. W ubezpieczeniu bagażu rozmiar szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się na podstawie cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku z dnia ustalenia odszkodowania, pomniejszonych o stopień zużycia do dnia szkody albo według wysokości kosztów naprawy; wysokość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją Ubezpieczonego, który szkodę usunął własnymi siłami.
2. Rozmiar szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
3. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody w granicach sumy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 5-6.
4. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, każdy z ubezpieczycieli odpowiada do wysokości szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
5. Zwrot kosztów naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.
6. Z odszkodowania należnego Ubezpieczonemu z tytułu ubezpieczenia bagażu i kosztów opóźnienia bagażu Ubezpieczyciel potrąca udział własny w wysokości 100 PLN.
7. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej,
  - 2) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie.
8. W granicach sumy ubezpieczenia określonych w umowie dla poszczególnych grup mienia odszkodowanie obejmuje:
  - 1) utratę, zniszczenie, ubytek lub uszkodzenie mienia w następstwie zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody,

- 2) koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne,
- 3) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% rozmiaru szkody.

§ 56

W ubezpieczeniu bagażu, jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, obowiązany jest zwrócić odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz Ubezpieczyciela.

UBEZPIECZENIE KOSZTÓW REZYGNACJI Z PODRÓŻY

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 57

Przedmiotem ubezpieczenia są koszty rezygnacji z podróży, poniesione przez Ubezpieczonego wskutek następujących zdarzeń:

- 1) śmierci Ubezpieczonego, współuczestnika podróży lub osób im bliskich; w przypadku gdy przyczyną rezygnacji z podróży jest zgon osoby bliskiej Ubezpieczonego lub osoby bliskiej współuczestnika podróży, Ubezpieczyciel zwraca poniesione koszty rezygnacji z podróży, pod warunkiem że zgon nastąpił w ciągu 60 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży,
- 2) nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego, współuczestnika podróży lub osób im bliskich uniemożliwiających ich uczestnictwo w podróży,
- 3) utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia stanowiącego własność Ubezpieczonego, współuczestnika podróży lub osób im bliskich w wyniku kradzieży z włamaniem lub rozboju, kradzieży pojazdu albo pożaru, które powodują konieczność dokonania czynności administracyjnych i prawnych, wymagających obecności w kraju stałego pobytu Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży, o ile zdarzenie to nastąpiło w okresie 30 dni bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia podróży,
- 4) wyznaczeniem daty rozpoczęcia pracy Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży przez pracodawcę na dzień rozpoczęcia lub trwania podróży, o ile osoba ta w dniu zawarcia umowy o świadczeniu usług turystycznych lub zakupienia biletu lotniczego była zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zarejestrowana jako bezrobotna.
- 5) zwolnienia Ubezpieczonego lub współuczestnika podróży z pracy przez pracodawcę, pod warunkiem że w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Ubezpieczony lub współuczestnik podróży był zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartą na czas nieokreślony lub na czas określony u tego pracodawcy co najmniej przez okres 6 miesięcy. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności w przypadku dyscyplinarnego zwolnienia z pracy (bez zastosowania okresu wypowiedzenia).

§ 58

Umowa ubezpieczenia nie może być zawarta później niż w dniu rezerwacji podróży, z zastrzeżeniem § 4 ust. 3.

§ 59

1. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są koszty rezygnacji z podróży, jeżeli rezygnacja nastąpiła wskutek choroby przewlekłej, z powodu której Ubezpieczony, osoba bliska Ubezpieczonemu lub współuczestnik podróży był leczony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za koszty rezygnacji z podróży, gdy przyczyną rezygnacji powstała przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży.

3. Ubezpieczyciel nie odpowiada również za dodatkowe koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z rezygnacją z podróży, niewliczone w cenę wycieczki.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za koszty rezygnacji z podróży powstałe na skutek nagłego zachorowania, nieszczęśliwego wypadku lub zgonu Ubezpieczonego, współuczestnika podróży lub osób im bliskich, które były następstwem zdarzeń wymienionych w § 22.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 60

1. W przypadku rezygnacji z podróży Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić o tym fakcie biuro podróży w terminie 2 dni od momentu powstania zdarzenia będącego przyczyną rezygnacji z podróży oraz uzyskać od niego potwierdzenie tego faktu na piśmie lub w inny sposób przewidziany w umowie zawartej przez Ubezpieczonego z biurem podróży, ze wskazaniem dokładnej daty rezygnacji z podróży.
2. W przypadku rezygnacji z podróży na skutek śmierci Ubezpieczonego współuczestnicy podróży obowiązani są powiadomić o tym fakcie biuro podróży w terminie 7 dni od momentu powstania tego zdarzenia oraz uzyskać od niego potwierdzenie tego faktu na piśmie lub w inny sposób przewidziany w umowie zawartej przez Ubezpieczonego z biurem podróży, ze wskazaniem dokładnej daty rezygnacji z podróży.

§ 61

W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w §60 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialność Ubezpieczyciela bądź wysokość odszkodowania.

Ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia

§ 62

1. Rozmiar szkody z ubezpieczenia kosztów rezygnacji z podróży ustala się na podstawie udokumentowanych kosztów rezygnacji z podróży wynikających z umowy o świadczenie usług turystycznych lub udokumentowanych kosztów rezygnacji z zakupionego biletu lotniczego.
2. W przypadku kosztów rezygnacji z podróży udział własny Ubezpieczonego wynosi 20% wysokości odszkodowania, nie mniej jednak niż 100 PLN od osoby.

UBEZPIECZENIE KOSZTÓW UDZIELENIA NATYCHMIASTOWEJ POMOCY ASSISTANCE

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 63

Przedmiotem ubezpieczenia są koszty związane z udzieleniem przez Ubezpieczyciela za pośrednictwem Centrum Alarmowego natychmiastowej pomocy assistance w zakresie określonym w niniejszych warunkach ubezpieczenia.

§ 64

Zakresem ubezpieczenia objęte są następujące świadczenia Ubezpieczyciela:

- 1) w razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, doznanego przez Ubezpieczonego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, Ubezpieczyciel:
  - a) na życzenie Ubezpieczonego powiadamia o zaistniałym zdarzeniu jego najbliższych krewnych,
  - b) nawiązuje za pośrednictwem lekarza pracującego na jego zlecenie kontakt z lekarzami sprawującymi opiekę medyczną, jak również z lekarzem domowym

Ubezpieczonego, i zapewnia przepływ informacji pomiędzy tymi lekarzami,

- c) gwarantuje placówce medycznej pokrycie kosztów leczenia Ubezpieczonego do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w § 23 ust. 3,
- d) na życzenie Ubezpieczonego udziela informacji dotyczących możliwości otrzymania pomocy i opieki lekarskiej,
- e) w wariantcie Optymalnym, w razie konieczności hospitalizacji Ubezpieczonego lub jego transportu do kraju zamieszkania w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem doznany w czasie pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, organizuje zakwaterowanie oraz podróż osoby towarzyszącej Ubezpieczonemu, jeżeli jej obecność jest konieczna i została zalecona na piśmie przez lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego za granicą oraz pod warunkiem istnienia odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia. W przypadku braku osoby towarzyszącej Ubezpieczyciel organizuje zakwaterowanie oraz podróż osoby wezwanej do towarzyszenia Ubezpieczonemu,
- 2) w razie śmierci Ubezpieczonego Ubezpieczyciel organizuje na życzenie najbliższych krewnych pogrzeb za granicą lub transport zwłok do miejsca pogrzebu w kraju zamieszkania,
- 3) dostarcza, na życzenie Ubezpieczonego i po konsultacji z lekarzem prowadzącym jego leczenie w kraju stałego pobytu, niezbędne leki lub leki zastępcze mające zastąpić leki, które zaginęły w czasie podróży; Ubezpieczony obowiązany jest do zwrotu kosztów zakupu tych leków w terminie 10 dni od daty zakończenia podróży,
- 4) w przypadku kradzieży, uszkodzenia lub zniszczenia posiadanych przez Ubezpieczonego środków płatniczych zapewnia mu pomoc przy skontaktowaniu się z bankiem prowadzącym jego rachunek oraz przekazaniu kwoty udostępnionej mu przez ten bank,
- 5) udziela Ubezpieczonemu niezbędnej pomocy finansowej w celu umożliwienia mu pokrycia, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, płatności związanych z podróżą Ubezpieczonego, w przypadku gdy nawiązanie kontaktu z bankiem Ubezpieczonego będzie niemożliwe w przeciągu 24 godzin od chwili zgłoszenia przez Ubezpieczonego faktu wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w pkt 4.
- 6) w przypadku kradzieży albo zaginięcia, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, kart kredytowych lub euroczeków należących do Ubezpieczonego zapewnia mu pomoc przy zablokowaniu konta osobistego, polegającą na przekazaniu odpowiedniej informacji do banku prowadzącego rachunek bankowy Ubezpieczonego; Ubezpieczyciel nie odpowiada za prawidłowość przeprowadzenia procesu blokowania konta ani powstałe w związku z tym szkody,
- 7) zapewnia Ubezpieczonemu pomoc w wyrobieniu dokumentów niezbędnych w czasie podróży, polegającą na udzieleniu mu niezbędnych informacji o działaniach, które należy podjąć w przypadku, gdy zostały mu one skradzione, zaginęły lub uległy zniszczeniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu,
- 8) udziela Ubezpieczonemu zwrotnej pomocy finansowej na niezbędne usługi prawne, w przypadku gdy w czasie pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu wejdzie on w konflikt z prawem miejscowym, polegającej na:
  - a) udzieleniu pomocy finansowej w celu umożliwienia złożenia kaucji dla zwolnienia Ubezpieczonego, wyznaczonej przez odpowiednie władze kraju miejsca pobytu; pomoc ta jest wyłączona z zakresu ochrony ubezpieczeniowej w przypadku zatrzymania lub tymczasowego aresztowania Ubezpieczonego z powodu handlu narkotykami lub innymi środkami odurzającymi,

udziału Ubezpieczonego w działaniach o charakterze politycznym oraz gdy kaucja wymagana jest dla zabezpieczenia należności celnych lub administracyjnych,

b) pokryciu kosztów zastępstwa procesowego oraz tłumacza, jeżeli nie został on wyznaczony z urzędu, w postępowaniu karnym lub karno-administracyjnym przed organami wymiaru sprawiedliwości albo innymi odpowiednimi organami kraju miejsca pobytu; świadczenie to jest wyłączone z zakresu ubezpieczenia w przypadku, gdy zdarzenie losowe objęte ochroną ubezpieczeniową pozostaje w związku z pracą wykonywaną przez Ubezpieczonego lub prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo związane jest z posiadaniem lub prowadzeniem przez Ubezpieczonego pojazdu samochodowego.

§ 65

1. W przypadku spóźnienia się Ubezpieczonego na środek transportu, którym miał dotrzeć do miejsca docelowego podróży poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kraju stałego pobytu, Ubezpieczyciel pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego dodatkowe koszty transportu do miejsca docelowego podróży, pod warunkiem że spóźnienie Ubezpieczonego spowodowane zostało:
  - 1) wystąpieniem szkody w mieniu Ubezpieczonego, powstałej wskutek działania ryzyka elementarnego albo kradzieży z włamaniem lub rozboju, o ile zdarzenie to miało miejsce w kraju zamieszkania i pod warunkiem że spowodowało konieczność dokonania przez Ubezpieczonego czynności administracyjnych lub prawnych,
  - 2) opóźnieniem środków komunikacji publicznej, w tym lotów rejsowych.
2. W przypadku opóźnienia rozpoczęcia podróży, o którym mowa w ust. 1, Ubezpieczyciel, na życzenie Ubezpieczonego, powiadomi o tym fakcie wskazane przez niego osoby trzecie.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Ubezpieczyciel potrąca udział własny w wysokości 20% wartości kosztu transportu do miejsca docelowego podróży.
4. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela ogranicza się do kwoty 1 500 PLN na osobę, jednak nie więcej niż 6 000 PLN na rodzinę.

§ 66

1. Ubezpieczyciel pokrywa również koszty wcześniejszego powrotu Ubezpieczonego do kraju zamieszkania (koszty przerwania podróży), jeżeli nie mógł on nastąpić przy wykorzystaniu wcześniej zaplanowanego środka transportu, w przypadku gdy zmuszony jest on przerwać swą podróż ze względu na śmierć albo nagłe zachorowanie lub nieszczęśliwy wypadek osoby bliskiej Ubezpieczonemu lub współuczestnikowi podróży, powodujące konieczność jej hospitalizacji i jeżeli zdarzenie to miało miejsce na terenie kraju zamieszkania Ubezpieczonego.
2. Ubezpieczyciel pokrywa koszty określone w ust. 1 wyłącznie w przypadku, gdy wcześniejszy powrót Ubezpieczonego do kraju przed jego rozpoczęciem został zaakceptowany przez Centrum Alarmowe.
3. W przypadku przerwania podróży Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić o tym fakcie biuro podróży w terminie 2 dni od momentu powstania zdarzenia będącego przyczyną przerwania podróży oraz uzyskać w biurze potwierdzenie tego faktu na piśmie lub w inny sposób przewidziany w umowie zawartej przez Ubezpieczonego z biurem podróży, ze wskazaniem dokładnej daty przerwania podróży.
4. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są koszty przerwania podróży, jeżeli przyczyną wcześniejszego powrotu do kraju zamieszkania jest choroba przewlekła, z powodu której osoba bliska Ubezpieczonemu lub współuczestnikowi podróży była leczona w okresie ostatnich 12 miesięcy przed datą zawarcia umowy przez Ubezpieczonego.
5. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za koszty przerwania podróży powstałe na skutek przyczyn

wymienionych w ust. 1, które były następstwem zdarzeń wymienionych w § 22.

§ 67

Koszty pomocy, o których mowa w § 64 pkt 1 lit. c i e i pkt 2, Ubezpieczyciel pokrywa pod warunkiem istnienia jego odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia kosztów leczenia lub kosztów transportu i repatriacji.

§ 68

1. Pomoc finansowa, o której mowa w § 64 pkt 5 i 8 lit. a, udzielana jest w granicach sum gwarancyjnych określonych w § 23 ust. 3.
2. Pomoc finansowa udzielana jest pod warunkiem złożenia przez Ubezpieczonego pisemnego oświadczenia, w którym zobowiąże się do zwrotu przekazanej mu kwoty.
3. Termin zwrotu kwoty udzielonej pomocy finansowej wynosi 30 dni od daty jej przekazania Ubezpieczonemu.

§ 69

1. Przy zwrocie kosztów określonych w § 66 ust. 1 uwzględnia się koszty transportu o takim standardzie jak przerwana podróż.
2. Koszty transportu w przypadku przerwania podróży zwracane są do wysokości kosztów transportu, jakie poniósłby Ubezpieczony przy wykorzystaniu środka transportu takiego, jaki był przewidziany w umowie o świadczenie usług turystycznych, wyłącznie w przypadku, gdy koszt transportu w obie strony uwzględniony był w tej umowie.
3. W przypadku kosztów przerwania podróży określonych w § 66 ust. 1 udział własny Ubezpieczonego wynosi 20% wysokości odszkodowania, nie mniej jednak niż 100 PLN od osoby.
4. W przypadku transportu Ubezpieczonego do kraju innego niż Rzeczpospolita Polska Ubezpieczyciel pokryje powstałe w związku z tym koszty jedynie do wysokości równowartości kosztów takiego transportu do Polski.

§ 70

W przypadku gdy Ubezpieczony samodzielnie poniósł koszty udzielenia natychmiastowej pomocy assistance, o których mowa w § 65 ust. 1 i § 66 ust. 1, Ubezpieczyciel, z zastrzeżeniem postanowień § 69 i § 23 ust. 3, dokonuje ich zwrotu do równowartości kwoty, za którą sam zorganizowałby te świadczenia.

§ 71

Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 8-10, Ubezpieczony obowiązany jest skonsultować się z Ubezpieczycielem, zanim zacznie ubiegać się o przydzielenie zwrotnej pomocy finansowej na niezbędne usługi prawne, o której mowa w § 64 pkt 8, jak również na żądanie Ubezpieczyciela obowiązany jest stosować się do jego wskazówek oraz umożliwić Ubezpieczycielowi wybór obrońcy reprezentującego interesy Ubezpieczonego.

§ 72

W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w § 71 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialność Ubezpieczyciela bądź wysokość odszkodowania.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 73

1. Ubezpieczyciel odpowiada w ramach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego w stosunku do osób trzecich w rozumieniu § 24 pkt 23, powstałej wskutek wypadku

w czasie trwania podróży poza granicami kraju zamieszkania, w wyniku którego wystąpiły szkody na osobie lub uszkodzenia mienia, za które odpowiedzialność ponosi Ubezpieczony na podstawie właściwego prawa.

2. W związku z powyższym Ubezpieczyciel pokrywa również koszty ustanowienia pełnomocnika procesowego reprezentującego w trakcie procesu Ubezpieczającego wobec roszczeń osoby trzeciej.
3. Ubezpieczyciel pokrywa koszty pomocy prawnej wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody ze strony Centrum Alarmowego oraz do kwoty zaaprobowanej przez Centrum Alarmowe.

§ 74

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa.
2. Ponadto oprócz wyłączeń odpowiedzialności Ubezpieczyciela wynikających z § 22 zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód:
  - a) wyrządzonych przez Ubezpieczonego jego osobom bliskim współuczestniczącym w podróży,
  - b) powstałych wskutek przeniesienia choroby przez Ubezpieczonego,
  - c) powstałych i spowodowanych wykonywaniem czynności zawodowych,
  - d) wyrządzonych przez zwierzęta, których Ubezpieczony jest właścicielem,
  - e) powstałych i spowodowanych posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych, urządzeń latających i pływających,
  - f) powstałych podczas polowań,
  - g) w mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy odpłatnej,
  - h) w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych albo dziełach sztuki,
  - i) za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z obowiązujących przepisów prawa.
3. W przypadku szkód rzeczowych udział własny Ubezpieczonego wynosi 200 EUR za każdą szkodę.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 75

1. Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 8-10, w razie zgłoszenia roszczenia o naprawienie szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczony ma obowiązek:
  - 1) zaniechania działań zmierzających do zaspokojenia poszkodowanego, uznania jego roszczeń bądź zawarcia z nim ugody do czasu uzyskania pisemnej zgody Ubezpieczyciela,
  - 2) niezwłocznie zawiadomić Ubezpieczyciela o wszczęciu przeciwko sprawcy wypadku postępowania karnego albo o wystąpieniu na drodze sądowej osoby poszkodowanej z roszczeniem o odszkodowanie,
  - 3) w przypadku zaistnienia sytuacji wskazanej w pkt 2 – doręczyć Ubezpieczycielowi orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym mu zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.
2. Działania podjęte przez Ubezpieczonego zmierzające do zaspokojenia osoby poszkodowanej, a w szczególności uznanie jej roszczeń lub zawarcie z nią ugody bez uzyskania pisemnej uprzedniej zgody Ubezpieczyciela są bezskuteczne wobec niego.
3. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia osoby poszkodowanej bez wymaganej pisemnej zgody Ubezpieczyciela nie ma wpływu na jego odpowiedzialność.

4. W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczonego obowiązków wymienionych w ust. 1-3 Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia odpowiednio w całości lub w części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub wysokości szkody, odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania.

Prezes Zarządu
Richard Bader

Członek Zarządu
Torsten Haase

Niniejsze warunki ubezpieczenia wchodzi w życie z dniem 3 sierpnia 2011 roku

INFORMACJA DLA KLIENTÓW PODRÓŻUJĄCYCH SAMOLOTEM

Przewozy w ruchu lotniczym międzynarodowym podlegają w kwestiach odpowiedzialności za śmierć lub uszkodzenie ciała pasażerów, opóźnienie pasażerów i/lub bagażu oraz zniszczenie, zagubienie lub uszkodzenie bagażu podróжного postanowieniom Porozumienia Montrealskiego lub Konwencji Warszawskiej. Która z konwencji/porozumień i na jakich warunkach jest stosowana, zależy od tego, którą konwencję dany kraj podpisał i ratyfikował.

Państwa, które podpisały i ratyfikowały Porozumienie Montrealskie, znajdują Państwo w Internecie pod adresem:

www.icao.int fi Key Activities fi Legal fi ICAO Treaty Collection fi Alphabetical List fi „Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air” vom 28.05.1999

Treść Porozumienia Montrealskiego znajdują Państwo pod adresem:

www.tui.pl/porozumieniemontrealskie

Jeżeli postanowienia Porozumienia Montrealskiego (jeszcze) nie znajdują zastosowania, za obowiązujące uważa się postanowienia Konwencji Warszawskiej, której treść można znaleźć pod adresem:

www.tui.pl/konwencjawardzawska

Informacje dla pasażerów w ruchu lotniczym międzynarodowym, dotyczące zasad i ogólnego ograniczenia odpowiedzialności przewoźnika lotniczego zgodnie z Porozumieniem Montrealskim.

Przewozy w ruchu lotniczym międzynarodowym mogą podlegać postanowieniom Porozumienia Montrealskiego, jeżeli zgodnie z ustaleniem stron miejsce wylotu i lądowania znajduje się na terytorium obu państw będących stronami Porozumienia. Postanowienia Porozumienia Montrealskiego stosuje się również wtedy, gdy miejsce wylotu i lądowania

leży na terytorium tylko jednego z państw będących stronami Porozumienia, ale międzylądowanie przewidziano na terytorium innego państwa, nawet jeśli państwo to nie jest stroną Porozumienia.

Porozumienie Montrealskie określa zasady odpowiedzialności przewoźnika lotniczego w przypadku śmierci lub uszkodzenia ciała, zniszczenia, zagubienia lub uszkodzenia bagażu oraz wystąpienia opóźnień i może tę odpowiedzialność ograniczać.

Warunki umowy dotyczące przewozów w ruchu lotniczym

1. W rozumieniu niniejszej umowy „biletem” jest bilet podróжный i kwit bagażowy, którego część stanowią poniższe warunki i informacje; „Przewoźnik lotniczy” oznacza każdego przewoźnika lotniczego przewożącego lub podejmującego się przewozu pasażera lub jego bagażu, lub też świadczącego inne usługi związane z przewozem; „Porozumienie Montrealskie” oznacza Porozumienie w sprawie ujednoczenia określonych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, podpisaną w Montrealu, dnia 28 maja 1999.
2. Przewóz na podstawie biletu podlega zasadom odpowiedzialności określonym przez Porozumienie Montrealskie, chyba że nie jest „przewozem międzynarodowym” w rozumieniu tego Porozumienia.
3. W pozostałych przypadkach przewozy oraz inne usługi świadczone przez przewoźnika podlegają (I) warunkom określonym na bilecie, (II) obowiązującym taryfom, (III) warunkom przewozu oraz innym przepisom przewoźnika, które stanowią część niniejszej umowy (i na życzenie są dostępne do wglądu w biurach przewoźnika oraz organizatora podróży); w odniesieniu do przewozów z/do miejscowości na terytorium USA lub Kanady mają zastosowanie obowiązujące tam taryfy.
4. Nazwa przewoźnika lotniczego wymieniona na bilecie może być nazwą skróconą; pełna lub skrócona nazwa przewoźnika lotniczego musi być umieszczona na taryfach, warunkach przewozu, innych przepisach lub rozkładach lotów. Adresem przewoźnika lotniczego jest port wylotu wskazany na bilecie obok pierwszego skrótu nazwy przewoźnika. Uzgodnionymi miejscami międzylądowania są porty uwidocznione na bilecie lub w rozkładach lotów przewoźnika lotniczego jako planowe miejsca międzylądowań na danej trasie podróży. Przewozy wymienione na bilecie i realizowane kolejno przez kilku przewoźników lotniczych uważane są za jeden przewóz.
5. Przewoźnik lotniczy, wystawiający bilet na przewóz, działa wyłącznie jako jego agent.
6. Wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego ma zastosowanie również w przypadku agentów, pracowników i pełnomocników przewoźnika, a także w przypadku każdej innej osoby, której samolot został wykorzystany przez przewoźnika do przewozu, łącznie z agentami, pracownikami oraz pełnomocnikami tej osoby.
7. Bagaż rejestrowany zostanie wydany właścicielowi biletu. W przypadku uszkodzenia bagażu w ruchu lotniczym międzynarodowym, należy złożyć pisemną reklamację u przewoźnika lotniczego natychmiast po stwierdzeniu uszkodzenia, jednak nie później niż siódmego dnia od daty wydania bagażu. W przypadku opóźnienia reklamację należy zgłosić w ciągu 21 dni od daty doręczenia bagażu. W przypadku uszkodzenia bagażu w trakcie przewozów innego rodzaju obowiązują odpowiednie postanowienia w taryfach i warunkach przewozu.

8. Każdy bilet uprawnia do przewozu w dniu i na trasie, na którą dokonano rezerwacji miejsca oraz ew. potwierdzenia rezerwacji zgodnie z wymogami organizatora podróży. Roszczenie przewozowe uważa się niebyłe, jeżeli pasażer nie zgłosił się na zarezerwowany lot.

9. Pasażer winien sam dopełnić formalności urzędowych związanych z podróżą, przedstawić wymagane dokumenty wjazdowe, wyjazdowe i inne oraz przybyć na lotnisko w czasie podanym przez przewoźnika lotniczego lub, gdy czas ten nie został określony, odpowiednio wcześniej zgłosić się do odprawy przed wylotem.

10. Żaden agent, pracownik ani pełnomocnik przewoźnika lotniczego nie jest uprawniony do wprowadzania zmian, uzupełnień ani anulowania żadnego z postanowień niniejszej umowy.

Informacje dotyczące zakresu odpowiedzialności w przypadku odszkodowań za śmierć lub uszkodzenie ciała

Nie istnieją górne limity kwot dla odpowiedzialności za śmierć lub uszkodzenie ciała pasażerów. W stosunku do roszczeń odszkodowawczych do wysokości 100 000 SDR (Specjalne Prawa Ciągnięcia) zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego (zaokrąglona kwota w walucie krajowej) przedsiębiorstwo lotnicze nie może wnosić sprzeciwu. Roszczenia powyżej tej kwoty przedsiębiorstwo lotnicze może odrzucić, wykazując, że jego działania nie nosiły znamion zaniedbania ani też jakiegokolwiek innej winy.

Wypłata zaliczek

W przypadku śmierci lub zranienia pasażera, przewoźnik lotniczy ma obowiązek w ciągu 15 dni od ustalenia osoby uprawnionej do odszkodowania wypłacić zaliczkę na pokrycie pilnych potrzeb poszkodowanego. W przypadku śmierci zaliczka wynosi nie mniej niż 16 000 SDR.

Dodatkowe pokrycie szkód można uzyskać, zawierając indywidualne ubezpieczenie. Tego rodzaju ochrony ubezpieczeniowej nie narusza w żaden sposób ograniczenie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego w ramach Porozumienia Montrealskiego lub innych wymienionych porozumień specjalnych. Prosimy zwrócić się do przedstawiciela linii lotniczych, towarzystwa ubezpieczeniowego lub organizatora podróży, którzy udzielią dalszych informacji.

Informacje dotyczące ograniczenia odpowiedzialności za opóźnienie pasażerów lub bagażu

W przypadku szkód wynikających z opóźnienia przewoźnik odpowiada przy przewozie osób tylko do wysokości kwoty 4 150 SDR za każdego podróжного, chyba że przedsiębiorstwo lotnicze podjęło wszelkie dostępne środki w celu zapobieżenia szkodom lub też podjęcie takich środków było niemożliwe.

Przewoźnik lotniczy odpowiada za szkody wynikające z opóźnienia przy przewozie bagażu, chyba że przedsiębiorstwo lotnicze podjęło wszelkie dostępne środki w celu zapobieżenia szkodom lub też podjęcie takich środków było niemożliwe. Odpowiedzialność za szkody wynikające z opóźnienia przy przewozie bagażu jest ograniczona do kwoty 1 000 SDR.

Od dnia 17.05.2005 jest także możliwość skorzystania z praw wynikających z Dyrektywy WE 261/04 z dnia 11.04.2004 w sprawie wspólnej regulacji świadczeń wyrównawczych i pomocowych dla pasażerów w przypadku niewykonania przewozu, odwołania lub dużego opóźnienia lotów.

Informacje dotyczące ograniczenia odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie lub uszkodzenie bagażu

Przewoźnik lotniczy odpowiada za zniszczenie, zagubienie lub uszkodzenie bagażu do kwoty 1000 SDR. W przypadku bagażu rejestrowanego istnieje odpowiedzialność niezależna od winy, o ile bagaż nie został uszkodzony wcześniej.

W przypadku bagażu nierejestrowanego przedsiębiorstwo lotnicze odpowiada wyłącznie za szkody, które nastąpiły z jego winy.

Wyższy limit odpowiedzialności za bagaż

Wyższy limit odpowiedzialności ma zastosowanie wówczas, gdy pasażer najpóźniej przy odprawie złożył stosowną deklarację i wniósł dodatkową opłatę.

Odpowiedzialność przewoźnika lotniczego umownego oraz wykonującego umowę

Jeśli przewoźnik lotniczy wykonujący umowę nie jest równocześnie przewoźnikiem umownym, pasażer może skierować roszczenie odszkodowawcze do każdego z dwóch przewoźników. Jeżeli na bilecie podana jest nazwa lub kod przewoźnika lotniczego, jest on uważany za przewoźnika zawierającego umowę.

Niektóre przedsiębiorstwa lotnicze nie ponoszą odpowiedzialności za przedmioty wartościowe, łatwo tłukące lub łatwo psujące. Dalszych informacji udzielają biura przedsiębiorstw lotniczych lub organizatorzy podróży.

Sądowe dochodzenie roszczeń

Sądowe skargi o odszkodowanie należy wносить w terminie 2 lat od dnia wylądowania samolotu lub od dnia, w którym samolot powinien wylądować.

Informacje dotyczące zasad i ogólnego ograniczenia odpowiedzialności przewoźnika lotniczego zgodnie z Konwencją Warszawską

W przypadku podróży z miejscem przeznaczenia lub międzylądowaniem w innym kraju niż ten, w którym rozpoczęto podróż, przewóz może podlegać postanowieniom Konwencji Warszawskiej, która z reguły ogranicza odpowiedzialność przewoźnika lotniczego za śmierć lub uszkodzenie ciała oraz za zagubienie lub uszkodzenie bagażu. Patrz także: Informacje dla pasażerów w ruchu lotniczym międzynarodowym, dotyczące zasad i ogólnego ograniczenia odpowiedzialności przewoźnika lotniczego.

Warunki umowy dotyczące przewozów w ruchu powietrznym

1. W rozumieniu niniejszej umowy „biletem” jest bilet podróży i kwit bagażowy, którego część stanowią poniższe warunki i informacje; „Przewoźnik lotniczy” oznacza każdego przewoźnika lotniczego przewożącego lub podejmującego się przewozu pasażera lub jego bagażu, lub też świadczącego inne usługi związane z przewozem; „Konwencja Warszawska” oznacza Konwencję w sprawie ujednoczenia określonych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, podpisaną w Warszawie, dnia 12 października 1929, lub powyższą Konwencję w wersji podpisanej w Hadze, dnia 28 września 1955, w zależności od tego, która z konwencji może mieć zastosowanie.
2. Przewóz na podstawie biletu podlega zasadom odpowiedzialności określonym przez Konwencję Warszawską, chyba że nie jest „przewozem międzynarodowym” w rozumieniu tej Konwencji.

3. W pozostałych przypadkach przewozy oraz inne usługi świadczone przez przewoźnika podlegają (I) warunkom określonym na bilecie, (II) obowiązującym taryfom, (III) warunkom przewozu oraz innym przepisom przewoźnika, które stanowią część niniejszej umowy (i na życzenie są dostępne do wglądu w biurach przewoźnika oraz organizatora podróży); w odniesieniu do przewozów z/do miejscowości na terytorium USA lub Kanady mają zastosowanie obowiązujące tam taryfy.
4. Nazwa przewoźnika lotniczego wymieniona na bilecie może być nazwą skróconą; pełna lub skrócona nazwa przewoźnika lotniczego musi być umieszczona na taryfach, warunkach przewozu, innych przepisach lub rozkładach lotów. Adresem przewoźnika lotniczego jest port wylotu, wskazany na bilecie obok pierwszego skrótu nazwy przewoźnika. Uzgodnionymi miejscami międzylądowania są porty uwidocznione na bilecie lub w rozkładach lotów przewoźnika lotniczego jako planowe miejsca międzylądowań na danej trasie podróży. Przewozy wymienione na bilecie i realizowane kolejno przez kilku przewoźników lotniczych uważane są za jeden przewóz.
5. Przewoźnik lotniczy, wystawiający bilet na przewóz, działa wyłącznie jako jego agent.
6. Wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego ma zastosowanie również w przypadku agentów, pracowników i pełnomocników przewoźnika, a także w przypadku każdej innej osoby, której samolot został wykorzystany przez przewoźnika do przewozu, łącznie z agentami, pracownikami oraz pełnomocnikami tej osoby.
7. Bagaż rejestrowany zostanie wydany właścicielowi biletu. W przypadku uszkodzenia bagażu w ruchu lotniczym międzynarodowym, należy złożyć pisemną reklamację u przewoźnika lotniczego natychmiast po stwierdzeniu uszkodzenia, jednak nie później niż 7. dnia od daty wydania bagażu. W przypadku opóźnienia reklamację należy zgłosić w ciągu 21 dni od daty doręczenia bagażu. W przypadku uszkodzenia bagażu w trakcie przewozów innego rodzaju obowiązują odpowiednie postanowienia w taryfach i warunkach przewozu.
8. Każdy bilet uprawnia do przewozu w dniu i na trasie, na którą dokonano rezerwacji miejsca oraz ew. potwierdzenia rezerwacji zgodnie z wymogami organizatora podróży. Roszczenie przewozowe uważa się za niebyłe, jeżeli pasażer nie zgłosił się na zarezerwowany lot.
9. Przewoźnik lotniczy podejmuje się dołożyć wszelkich starań, aby punktualnie przewieźć pasażera i jego bagaż.
10. Pasażer winien sam dopełnić formalności urzędowych związanych z podróżą, przedstawić wymagane dokumenty wjazdowe, wyjazdowe i inne oraz przybyć na lotnisko w czasie podanym przez przewoźnika lotniczego lub, gdy czas ten nie został określony, odpowiednio wcześniej zgłosić się do odprawy przed wylotem.
11. Żaden agent, pracownik ani pełnomocnik przewoźnika lotniczego nie jest uprawniony do wprowadzania zmian, uzupełnień ani anulowania żadnego z postanowień niniejszej umowy.

Informacje dla pasażerów w ruchu lotniczym międzynarodowym dotyczące ograniczenia odpowiedzialności

Niniejszym informuje się pasażerów, którzy kończą podróż lotniczą w innym kraju niż ten, w którym podróż została rozpoczęta, że postanowienia Konwencji Warszawskiej mogą mieć zastosowanie do całej trasy podróży, włącznie z dowolnym odcinkiem trasy na terytorium kraju

rozpoczęcia podróży lub kraju zakończenia podróży. W przypadku pasażerów, podróżujących do/z USA lub z międzylądowaniem na terytorium USA, Konwencja oraz pozostałe porozumienia specjalne, stanowiące część obowiązujących postanowień taryfowych, przewidują, że odpowiedzialność przedsiębiorstwa lotniczego, które wystawiło taki bilet, oraz innych przedsiębiorstw lotniczych, które podlegają porozumieniu specjalnym, za śmierć lub uszkodzenie ciała pasażerów jest w większości przypadków ograniczona do wysokości udowodnionej szkody, nie przekraczającej jednak limitu 75.000 USD na jednego pasażera, oraz że powyższa odpowiedzialność do wysokości powyższego limitu obowiązuje także w przypadku braku stwierdzenia niedbalstwa ze strony przewoźnika lotniczego.

W przypadku pasażerów, podróżujących samolotami przedsiębiorstwa lotniczego niepodlegającego takim porozumieniom specjalnym, pasażerów nie podróżujących do/z USA lub pasażerów, których trasa podróży nie przewiduje planowego międzylądowania na terenie USA, odpowiedzialność przewoźnika lotniczego jest w większości przypadków ograniczona do kwoty ok. 10 000 lub 20 000 USD.

Nazwy przedsiębiorstw lotniczych, które nie podlegają porozumieniom specjalnym, dostępne są na życzenie we wszystkich biurach sprzedaży biletów tych przedsiębiorstw lub u organizatora podróży.

Dodatkowe pokrycie szkód można uzyskać, zawierając indywidualne ubezpieczenie. Tego rodzaju ochrony ubezpieczeniowej nie narusza w żaden sposób ograniczenie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego w ramach Konwencji Warszawskiej lub innych wymienionych porozumień specjalnych. Prosimy zwrócić się do przedstawiciela linii lotniczych, towarzystwa ubezpieczeniowego lub organizatora podróży, którzy udzielą dalszych informacji.

Uwaga:

Powyższy limit wynoszący 75 000 USD obejmuje koszty sądowe. W przypadku gdy powództwo zostało wniesione w kraju, w którym przepisy stanowią o osobnym zasądzeniu kosztów sądowych, limit wynosi 58 000 USD i nie obejmuje kosztów sądowych.

Informacja dotycząca dyrektyw WE 2027/97 i 889/02 w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw lotniczych za nieszczęśliwe wypadki

Odpowiedzialność przedsiębiorstwa lotniczego lub wspólnotowego przedsiębiorstwa lotniczego w rozumieniu dyrektyw odpowiada wymiarowi określonemu przez Porozumienie Montrealskie.

Za „przedsiębiorstwa lotnicze” uważa się przedsiębiorstwa transportu lotniczego posiadające ważną koncesję na prowadzenie działalności.

Za „wspólnotowe przedsiębiorstwa lotnicze” uważa się przedsiębiorstwa transportu lotniczego działające w zgodzie z dyrektywą (EWG).